

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno le praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 n, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le poštami in zalagost frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji	V inozemstvu
12 mesecev	Din 120—	Din 216—
6	60—	108—
3	30—	54—
1	10—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo odzvati.

Prof. Frid. Juvančič:

Pariške mirovne pogodbe v angleški in italijanski luči.

Od kar je pod pritiskom Viljema II. izpuštil iz rok krmilo nemškega cesarstva železnižni kancelar Bismarck, ni noben odstop izzval v političnem svetu tolike pozornosti kakor Lloyd George v padcu v preteklem tednu. Lloyd George je brez dvoma najmarkantnejša politična in diplomatska osebnost tekočega stoletja. Med vojno se mu je posrečilo z uspešno blokado izstradati centralne države ter s tem zanciti odpor njihovega prebivalstva proti vojni, ki je bil, kakor je splošno priznano, eden glavnih vzrokov nemškega poraza. Svetovna vojna pa ni uničila samo nemškega imperijalizma in nemške industrije, Angliji neljube konkurentinje, porušila je tudi Rusijo, Britanskega imperija najnevarnejšo rivalinjo ter oslabil v izdatni meri gospodarsko moč Francije. Vse to se je izvršilo na korist Anglije, ki je za nameček še dobila celo kopo procvitajočih nemških kolonij, in vse to je Lloyd George lahko vpisal na konto uspehov svoje politike.

Po vojni je prevzel Lloyd George vodstvo britske delegacije pri mirovni konferenci. V zvezi s Clemenceaum in Orlandom se mu je posrečilo omejiti Wilsonov vpliv na minimum. Sentimentalni idealizem ameriškega predsednika je moral podleči združenim silam zastopnikov najtreznejšega materijalizma.

Lloyd George ni rad izpuštil iz rok moči, ki mu jo je bil dal angleški narod v enem najkritičnejših trenutkov svoje zgodovine. Odhajajoč je zaklical svojim protivnikom: »Teža odgovornosti mi je pala s pleč, meč pa mi je ostal!« Njegova pot iz Londona je bila triumfalni pohod. Napotil se je v Leeds, kjer je imel preteklo nedeljo pred ogromnim poslušalstvom govor, ki ga je smatrali za nekako apološko Lloyd Georgeve osebne politike. »Moji nasprotniki trdijo — je dejal — da sem bil med vojno poražen minister, da pa v miru ne veljam nič. Ali je verjetno, da bi zdravnik, ki je bil dober v času najhujše krize, ko je šlo za življenje in smrt, odrekel v slučaju navadne migrene?«

Da podčrta svoje zasluge v poveljni dobi, je posvetil Lloyd George dober del svojega govora pariškimi mirovnimi pogodbam, pri katerih sestavi je imel malodane odločilen vpliv. Po njegovem mnenju

nju spadajo te pogodbe med najdragocenejšo pridobitvijo ne samo Evrope, ampak človeštva sploh. Z njimi se je uredilo pereče vprašanje francoske in italijanske irredente, ki sta kakor odprti rani na evropskem telesu skozi desetletja ogrožali svetovni mir. Te pogodbe pomenijo nadalje rojstvo Društva narodov, ki naj v bodoče prepreči vse vojne konflikte. Osnovna določila za pakt Društva narodov je predložila konferenci britska delegacija. Največja zasluga teh pogodb pa je, da so napravile konec ogromni vojaški sili centralnih držav. To je prvi korak v smeri splošne redukcije vojnih priprav, ki mu bodo sledili nadaljnji, kajti demokracije ostalih držav ne bodo hotele večno nositi ogromnih stroškov, ki jim jih nalaga neprestano oboroževanje, ko bodo videle, da so se centralne države teh stroškov rešile.

Da se Lloyd Georgejeva izjava prav ocenijo, ni treba drugega kakor spomniti se govora, ki ga je imel stari Bismarck ob porodu nemškega cesarstva v blesteci dvorani Versailleskega gradu po porazu Francije v letu 1871. S pravo germansko samozavestjo je zrl takratni gospodar sveta v bodočnost in ni videl, da se je prav v onem trenutku začelo zbirati pod njegovimi nogami netilo za največji požar, ki ga pozna svetovna zgodovina, požar, ki je uničil zmagovalni nemški imperijalizem in ki pomenja morebiti začetek konca vse naše zapadne kulture. Kajti sedanji svetovni položaj, od katerega je v veliki meri odvisna tudi usoda Anglije, se pač niti z ozirom na svetovno vojno in njene grozote ne da primerjati z navadno migreno. Rusija, prej žitnica evropskega kontinenta, trpi lakoto in njeno prebivalstvo izumira gladu in kužnih boleznih, kakor ča živimo v najtemnejšem srednjem veku. Ves mohamedanski svet je v neprestanem vretju. Pogibanu Smirne, četrtemilijonskega mesta z neizmernim bogastvom, sledi lahko še večje katastrofe. Italija vkljub izdatnemu saturiranju njegovega svetega egoizma ni niti srečna niti zadovoljna, marveč drsi po poševni ploskvi navzdol v kompletno anarhijo. V kakem obupnem položaju živi že tretje leto nesrečno prebivalstvo Reke! Celotni nemški narod, znan po svoji nekdanji nedosežni disciplini, se zviija v neprestanih krčih. Politični umori, preje na Nemškem nepoznani, so sedaj tam

na dnevnem redu. Erzbergerju je sledil Rathenau, Wirthovo življenje je že viselo na niti. Ves evropski kontinent pa ječ pod pezo močnejše gospodarske krize in z njo spojenih obupnih valutarnih razmer. To ni več »migrena«, to je zelo resna, nevarna bolezen, ki nosi brez dvoma smrtno kal v sebi za marsikaj, kar prištevajo Lloyd George mirovni pridobitvam.

Prav istega dne, ko je imel bivši angleški premier svoj govor v Leedsu, je izšel v nekem dunajskem časopisu zanimiv članek izpod peresa bivšega italijanskega ministrskega predsednika Nittija, ki izreka o pariških pogodbah uničujočo sodbo. Seveda je treba motriti Nittijevo izvajanje »cum grano salis«, saj je znano, kakšno stališče zavzema današnja Italija napram ostali antanti in posebno napram Franciji. Vendar ne gre, popolnoma prezreti mnenja tako kompetentnega sodnika kakor je bivši italijanski vladni šef o stvari, ki mu je brez vsakega dvoma zelo dobro znana.

Izhajajoč od akutne gospodarske krize, ki se je v zadnjem času pojavila v centralni Evropi, in od globoke depresije, ki je zavladovala posebno v nemškem narodu, deprese, ki preti uničiti velik del evropskih produktivnih sil, skuša Nitti dokazati, da leži kal sedanje nesrečnega položaja pred vsem v načinu, kako so se sklepale mirovne pogodbe. Stoletja sem se ni sklepal noben mir med civiliziranimi narodi, ne da bi se bili obe stranki o podrobnostih zedinili. Po svetovni vojni, med katero so bile izšle iz antante slovesne izjave, da bo temelj bodočemu miru na načelih enakopravnosti, da se bo vpošteval narodnostni princip in da ne bo ne vojnih odškodnin ne aneksij, so se izdelale v Parizu brez sodelovanja nasprotnih strank mirovne pogodbe, ter se predložile v podpis protivnikom, katerih zastopniki so bili nastanjeni v bližnjih krajih kakor Versailles, Saint-Germain, Neuilly in Sévres. V teh pogodbah, ki so do bile imena po krajih, kjer so bile podpisane, ni bilo nobenega govora več o načelih enakopravnosti in o narodnostnem principu, na mesto vojne odškodnine pa se je vanje vtihotapil pojem »reparacij«. Nezmišelnost in krivičnost teh pogodb je evidentna. Paralizirale so vse normalno življenje v Evropi ter privedle celo zmagovalce v položaj brez izhoda. Saj je znano, da dolgujeta n. pr. Francija in Italija Ameriki in Angliji toliko, da ne moreta misliti niti na plačilo golih obresti.

V marsičem ima Nitti prav. Pariški mirovni instrumenti so brez dvoma diktati in nikake pogodbe. Pri njih sestavljanju so se le redkokdaj in prav avtoritarno zasliševali zastopniki narodov sedanje male antante, dasi so ti narodi prelili za zmago potoke krvi; nasprotnikom pa so se elaborati enostavno s pripomočnimi vročili, da jih imajo v določenem roku podpisati, kar se je po nekaterih protestnih poskusih in neznatnih spremembah v vseli sluz

čajih tudi zgodilo. Med stranke, ki so se podpisu protivile, je šteti tudi jugoslovensko delegacijo, ki Saint-Germainskega miru ni podpisala v določenem roku 10. septembra leta 1919., ampak dosti kasneje. Rea je tudi, kar trdi Nitti, da se v teh diktatih ne vpošteva narodnostni princip, posebno tudi ne s strani Italije. Slednjič je gotovo, da taki diktati ne morejo postati podlaga sporazumu narodov in da trajno nesporazumljenje vodi v pogubo.

RIMSKO PISMO.

Rim, 26. oktobra 1922

V ospredju političnih dogodkov je danes veliki shod fašistov v Neapolju. To je v kratki dobi niti dveh mesecev že tretje veliko strankarsko zborovanje, ki ga vodi Italija, kar je očitno znak velike politične nervoznosti v pričakovanju novih dogodkov in sprememb v javnem življenju, katerim gre dežela nasproti. Prvo zborovanje je imela socialistična stranka, katera je revidirala svoj program in svoje vrste. Prišlo je pri tem do razkola v stranki, kar navidezno pomenja uspeh fašistov, ki pa ni nikak uspeh. Maksimalistični elementi v

kolaboracionističnih, izjavili takoj svoje soglasje s tretjo internacionalno ter se zopet približali komunistom. Število odkritih in izrazitih nasprotnikov fašistovske stranke se je tako zmanjšalo, toda le ti so strnili svoje vrste in pridobili na odločnosti. Na drugi strani imajo kolaboracionistični elementi, kateri izkazujejo v svojih vrstah odlične politike kot Trevesa, Turattija in druge, izgled, da pridejo eventualno v vlado, kjer bodo tvorili upoštevanja vredni protitež napram fašistovskim aspiracijam. Drugo zborovanje je imela liberalna stranka, ki se je zbalala za svoje postojanje ter se začela pripravljati na to, da svoje pripadnike organizira po vzorcu drugih strank.

Stranka popolarov pa se je zatekla k premeteni taktični potezi, da zajezi visokoleteče načrte Mussolinijevih pristašev. Njen tisk je začel poudarjati, da je danes najnujnejše vprašanje v Italiji gospodarski in finančni položaj in da je treba misliti prej na vzpostavitev finančnega ravnotežja in potem šele na razpust parlamenta, volitve in drugo. Socialisti so takoj uvideli, kako izvrstna je ta poteza, ter začeli v svojem tisku

*) To pismo so dogodki deloma prehiteli. Uredništvo.

pridno sekundirati popolarom. V zadnjih dneh se je povrhu javno oglašil mož, čigar mnenje je v Italiji še vedno merodajno, Giolitti. V svojem otvoritvenem govoru na seji pokrajinskega sveta province Cuneo je orisal sedanji kritični gospodarski položaj Italije v zelo močnih barvah.

Svoje misli je Giolitti gotovo tudi izrazil naravnost napram Mussoliniju. Poslednji sicer zanika, da bi se bila med njim in Giolittijem vršila pogajanja ali razgovori, toda generalni tajnik fašistovske stranke, Bianchi, je bil odkritosrčen ter dal razumeti, da je prišlo med obema možema do stikov, če tudi ne direktnih.

Uspeh je bil ta, da je Mussolini v Neapolju zmernejše govoril nego v Vidmu. Našel je sicer vse sedanje zahteve fašistov, katere so slededee: Razpust zbornice, reforma volilnega reda, volitve v kratkem času, strogi ukrepi finančne narave, odgoditev izpraznitve tretje dalmatinske cone, pet ministrskih sedežev in poleg tega komisariat za letalstvo. Toda poudarjal je, da fašisti hočejo vse to doseči ustavnim putem, in da organizirajo svoje čete le za primer, da bi se imela zadeva rešiti »na polju sile«; pred nekoliko dnevi pa je v svojem glasilu poudarjal, da se fašisti nikoli ne bodo borili proti armadi. Katera sila pa naj se razen armade postavi fašistom po robu? Zanimivo je tudi, katera ministrstva zahteva Mussolini za svojo stranko. To so: zunanje, vojno ministrstvo, nadalje ministrstvo za mornarico, za delo in za javna dela. Vidi se, da hoče Mussolini pridobiti na eni strani vpliv v vojski, na drugi strani pa potop ministrstva za dela in javna dela pospešiti razvoj fašistovskih sindikalnih organizacij. Ministrstva za notranje zadeve in za finance so previdno ogiba. Pri današnjem položaju ta dva portfelja nista prijetna.

In tako me je zaneslo to pot v Mestni dom.

»Vsi veliki duhovi vseh časov, krajev in narodov so bili degeneriranci in tepci . . . Ker se niso znali vrteti ob stenah kroga . . . Ker so šli mimo »Rdečega pilota« in niso izpregledali. Ker niso bili pionirji večne internacionalne . . .«

»Kaj je umetnost?«
 Podbevšek je dejal, naj se med seboj pomenimo o tej stvari. Kaj pa to njega briga?

Študent je bil užaljen, pa je stopil na oder in ogorčen terjal denar, ki ga je potreboval za vstopnino. Podbevšek pa je »odmahnil«. In s tem je odgovoril, da ni mogel boljše: Umetnost je čenč. Umetnik pa je fisti, ki zna na to čenčo loviti trape, da ostaneta njemu bela žemlja in gorka klobasa.

Zdaj vidim, kako sem reva blodil med degeneriranci in tepci. Čast in hvala Podbevšku, da mi je odprl oči! In še za prijaznost ga prosim, da me sprejme spokorjenega grešnika med pionirje večne internacionalne.

V. M.

„Pionirji večne internacionalne.“

Bogme, ni karsibodi, ako jo človek mahne pod noč v blatu in dežju dobre 4 km samo radi duševnega gladu, ki je danes polovici človeštva deseta briga, v Ljubljani pa ga občuti komaj devetindevetdeseti človek.

Zato sem previdno nalagal sosedu, ki sva se zadel v temnem drevoredu — k sreči sva trčila najprej z dežnikoma ter se tako izognila težkim telesnim poškodbam — in me je začuden vprašal: »Kam pa v takem?« Dejal sem mu, da grem otrokom po kruh. In me je prav lepo potolažil: »Samo, da ni treba po zdravniku!« Dokraja pa bi se mu zameril, če bi mu bil povedal čisto po pravici, zakaj moj sosed je prepričan, da je pot v dobro oštarijo zmerom koristna, ne sovraži pa pod bogom nobene stvari hujše, nego »puste pridige«, kakor imenuje on prav na kratko predavanja, slavnostne govore in druge take prilike.

Tako sem torej jadral tam preko »Karlovskega mostu« in »Za Gradom«, in me je samo to jezilo, da se mi je kar

na lepem zamešal tema predavanja. Nisem bil več na jasnem, ali bo govoril Podbevšek o »Internacionalni večnih pionirjev«, ali o »Pionirjih večne internacionalne«. Oboje se mi je zdelo enako učena stvar, da je moj okorni možgan niso mogli prav postaviti na noge. In tako sem se lovil okoli te »svetlosti« vse dotle, dokler ni priskočil Podbevšek na oder.

»Vstanite, vstanite!« je zatulil, kakor da ga je zalomila božast. In zdelkamliral je pesemko, ki je končala prav v istem božjastnem tonu: »Naprej, naprej!«

Kratek oddih. Kakor da je treščilo v temo in so preplašene oči čakale, kateri kozolec bo zagorel.

»Vsi veliki duhovi vseh časov, krajev in narodov so bili degeneriranci in tepci . . . Vse, kar so postavili in pustili, je bila ena sama velika oslarija. Dante, Tasso, Cervantes, Rousseau, Shakespeare, Goethe, Tolstoj so bili ravno taki norci kot Kolumb, Gutenberg, Galilej in še za pol tisoči drugih, vsi do d' Annunzia in z dr. Šerkotom vred.

Zakaj? — zato, ker se niso znali »vrteti ob stenah kroga« . . . ker so šli mimo »Rdečega pilota« in »socializma« in jima niso voščili ne dobro jutro in ne lahko noč . . . Evidentno je, da pomenijo šele »pionirji večne internacionalne« začetek kulture in še posebe: »začetek slovenske umetnosti« . . .

Konec.
 »Otvorjam debato.«
 Nek študent je vstal in vprašal: »Pionirji večne internacionalne«, naj mu razložijo, kaj je umetnost?

Vraga, to je tudi mene zanimalo. Zanimalo me je tem bolj, ker so nam doslej trdovratno lagali, da je umetnost skoro toliko stara, kakor človeška pamet in da je imel tudi naš mili slovenski narod nekaj umetnikov »po božji volji«, ter da si je bil nabral že debelo culo slavnih umetnin. Trdili so tudi, da je zazijala za Cankarjem votla praznina in da ni znamenja, ki bi nam pokazala pot preko te praznine. Vse to sem ji verjel, negoda negodna.

Strahna duševna lakota me je krčila, a obupal nisem. Vedel sem, da Prešeren ni začel umetnosti in da je Cankar ni končal, da umetnost živi ta-

Spretna poteza poplarnov in Goličija je imela torej popoln uspeh in mora, ki je v zadnjih tednih tiščala na javno življenje, češ kaj bo v Neapolju, je izginila. Kongres v Neapolju je samo pregled strankin vrst za prihodnje parlamentarno delovanje. Zahteve so sicer visoke, toda iz besed, ki jim delajo okvir, se lahko razume, da se bo dalo »glahati«.

B.

Položaj v Julijski krajini.

Dva problema sta sedaj v ospredju javnega življenja Julijskih Jugoslovenov. Eden je, da se tako izrazimo, zunanje-politične narave, drugi pa je notranjega značaja. Prvi problem je: upravna preureditev Julijske Krajine. Že pred par meseci so se pojavili glasovi, da namestila vlada izvesti preureditev v upravnih okrožjih; glavni del te preureditve naj bi bil ta, da se priključi gornja Goriška videmskemu okrožju. Ti glasovi so seveda vzne- mirili slovensko javnost in deloma tudi italijansko. Akutno je postalo to vprašanje v zadnjih dneh vsled dveh dogodkov. Pod pritiskom fašistov je vlada odpravila generalni civilni komisariat v Trstu in osrednji urad za nove pokrajine v Rimu ter ustanovila v Trstu navadno prefekturo, ki je zgolj izvršilni organ vlade. V zvezi s tem je videmski občinski svet, očitno na ukaz ali vsaj migljaj od zunaj, sklenil resolucijo, v kateri izraža željo, da bi se gornja Gradiška in italijanski del Koroške priključili videmskemu upravnemu okrožju. Za Videm je to vprašanje velikega gospodarskega pomena in je bil gospodarski moment glavni povod za videmski sklep. Ukaz, oziroma migljaj od zunaj pa ima drugi cilj: Raznarodovanje Slovencev. S to potezo bi Slovenci izgubili dva ali vsaj en mandat v parlamentu, gornjegoriški Slovenci bi prišli tako v dotiko s centri, gospodarskimi, kulturnimi in upravnimi, ki so italijanski in imajo čisto italijansko tradicijo. Ta namen so s hvalevredno in dragoceno odkritostjo označili goriški fašisti v svoji resoluciji, poslani stranki nemu vodstvu, v kateri se izražajo proti nameravi preureditvi iz edinega razloga, češ, da je Gorica dovolj močna in sposobna, da izvrši »analogo raznarodovanja Slovanov«. Slovani se nameravane ukrepe upirajo seveda le iz gospodarskih razlogov. Gorica je res naravno središče Goriške in priključitev gornje Goriške k Vidmu bi znal postati za goriške gore katastrofa. Zavedajo se kajpada tudi nevarnosti v narodnem pogledu, toda to ni argument pri rimski vladi in zato je bolje o tem molčati. Na vsak način prevladuje gospodarski moment nad političnim in proti videmskemu sklepu so se vzdignili vsi goriški merodajni činitelji in vse stranke, tako da je upanje opravljeno, da bo ta temni oblak izginil iz političnega neba brez posledic.

Drugi pereči problem pri Julijskih Jugoslovenih obstoji v tem: Politična struja, kateri načeljuje poslanec Šček, se že dolgo časa nosi z načrtom, naj bi se Julijski Jugosloveni priključili kakoli italijanski veliki stranki. Ta načrt je sedaj konkretiziran na italijansko ljudsko stranko (partito popolare italiano). Ščekova struja dela to iz prepričanja, ki ima tudi dejansko podlago. Zakaj ni dvoma, da se da pri vladi doseči hitre, vidne uspehe le s pomočjo močne stranke. Druga struja je bolj previdna. Ne skriva se dejstvu, da Julijski Slovenci ne

bodo ničesar dosegli, če ostanejo osamljeni, toda hoče postopati bolj s previdarkom in pred vsem se noče podati na milost in nemilost pod okrilje kake italijanske stranke in noče se prenehati posebno sedaj, ko položaj stranke poplarnov ni ne preveč jasen ne siguren. Vršila so se v zadnjem času dolgotrajna pogajanja med obema strujama in prodrli je glas previdnosti. Sklenilo se je, da naj pade odločitev le po temeljitim izvidu in po dobrem prevdaru in posvetovanju.

Se en dogodek je treba omeniti. Za sedaj naj mi bo dovoljena samo oblika kronike. V Istri je prišlo v poletju do nesporazumljenja, kar je imelo za posledico ustanovitev novega istrskega lista poleg »Pučkega Prijatelja«. Vsa stvar je le vsakdanji, naraven korak v političnem razvoju Julijskih Jugoslovenov.

Ob obletnici osvoboditve Češkoslovaške.

Četrta obletnica osvoboditve. Z žilavostjo, ki jej ni primere v zgodovini, se je pripravil češkoslovaški narod na svoje osvoboditve. Po ogromnem trudu in nešteti žrtvah so končno prisilili žarki svobode na češkoslovaško zemljo.

Narod, ki je tako naporno pa vztrajno deloval za svojo bodočnost, je praznoval z nepopisno radostjo dan 28. oktobra 1918. Stoletni habsburški sovražnik je bil vržen ob tla, češkoslovaška samostojnost je priselila, narod se je globoko oddahnil, in takoj pa, ko se je poglobilo prvo vzhajenje, je stopil k delu za trdno zgradbo svoje države.

Češkoslovaška ima hude notranje boje, še vedno rujejo elementi, da bi razpahnili njeno stavbo, toda vsa Evropa ve in čuti, da hodi Češkoslovaška zdravo pot, ki vodi k ustvaritve države, ki bo jaka v svoji notranjosti, močna v svojem gospodarskem in prosvetnem delu ter si bo znala pridobiti v inozemstvu ugled in spoštovanje. Dosedanja širi povojna leta pričajo, da bo tako.

Demokratski in sokolski duh deluje v Češkoslovaški, zato pa koraka Češkoslovaška strumno po

nov, domače duhove pa je silno razburila. To razburjenje je bilo pogojeno in danes je treba zabeležiti dva dogodka: Med skupino okrog »Pučkega Prijatelja« in med ono okrog novega lista »Stare Naše Slove«, je bilo sklenjeno »premirje«, kateremu ima slediti tekem enega meseca »mirovna pogodba«; a dne 12. t. m. je bilo na novo oživljeno istrsko politično društvo Hrvatov in Slovencev, ki bo predstavljalo samostojno organizacijo, katere bo zvezana s tržaško in goriško politično organizacijo potom takozvanega Narodnega sveta, ki ima odločevati v prašnjih, katere se tičejo celokupnega naroda. Predvidevanja bi bila v tem hipu preuranjena. Izgleda pa in pričakovati je, da bosta trezen duh Istranov in — pritisk političnih nasprotnikov narekovala pravo, koristno pot.

X.

svoji začetni poti dalje in se utrjuje na znotraj in na zunaj.

Dolgo vrst mož bi mogli naštet, ki so se uspešno borili za češkoslovaško bodočnost pred vojno in med vojno in dolga vrsta jih je tudi danes, ko se gradi svobodna Češkoslovaška. V sedanjih trenutkih nam stopata pred oči posebno Masaryk in Beneš, s katerima se spajajo ozke vezi med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Češkoslovaško delo, češkoslovaški ugled, češkoslovaška sokolska vzgoja nam izdatno pomaga. Učili smo se pri njih pred vojno, v bojnih časih, učimo se tudi sedaj, da bo naša Jugoslavija kreпка in vpoštevana v svetu.

Pričakujemo najugodnejšega vpliva češkoslovaškega narodnega praznika na naše v Pragi navzoče jugoslovanske poslance. Vedno tesnejši naj bodo stiki med obema narodoma, vedno nerazdružljivejši vezi med njima, da pridemo v srednji Evropi do pozicije, ki nam bo jamčila miren razvoj in napredek na čistem demokratičnem temelju. Živela jugoslovensko-češkoslovaška vzajemnost! Živel vrli naš bratski češkoslovaški narod! Vaš praznik je tudi naš praznik! — Na zdaj!

Velikačen sprejem jugoslovanskih parlamentarcev.

TRIUMFALNA POT OD BRATISLAVE DO PRAGE. — SPREJEM NA PRAŠKEM KOLODVORU. — OBNOVITEV POBRATIMSTVA.

— Budimpešta, 27. oktobra. (Izv.) Včeraj zvečer so na potu v Prago potovali skozi Budimpešto jugoslovanski parlamentarci s predsednikom skupščine dr. Edo Lukiničem na čelu in s ministri dr. Kumanudijem, Ivanom Pucljem, dr. Miladinovičem in Omerovičem. Na budimpeštanskem kolodvoru je jugoslovanske parlamentarce pozdravil češkoslovaški poslanik v Budimpešti Vavrečka, naglašujoč: *Vaša kumanovska bitka je tudi nam sveta. Ona znači tudi za nas začetek narodnega osvoboditve. Pa tudi naš praznik 28. oktobra vas združuje v bratski vezi. Ta praznik bodi iskrena manifestacija dveh bratskih narodov.* Na kolodvoru je dalje naše parlamentarce pozdravil poslanik Milojević z ostalimi poslaniškim osebom.

— Bratislava, 27. oktobra. (Izv.) Na obmejni postaji Parkany je češkoslovaški narod priredil jugoslovanskim parlamentarcem najslajnejši sprejem. Na kolodvoru se je zbrala velika množica slovaškega naroda, ki je prirejala Jugoslovenom iskrene ovacije. K sprejemu Jugoslovenov so prispeili iz Prage češkoslovaški parlamentarci s poslancom Uhlirjem na čelu, zastopniki zunanega ministrstva, zastopniki Sokolstva in drugih kulturnih korporacij. Ko-

lodvor je bil krasno okrašen z nadpisi: *Živela slovaška vzajemnost! Slava bojevnikom za slovaško svobodo!*

V imenu češkoslovaškega parlamenta je došlo jugoslovanske poslance pozdravil posl. Uhlir, med drugim izvajajoč:

»Pri vstopu na svobodna tla češkoslovaške republike Vas iskreno pozdravljam. Te dni ste slavili desetletnico velike zmage pri Kumanovu, ki je nam vsem prinesla svobodo. Celokupni češkoslovaški narod se dobro zaveda, da je pri Kumanovu zmagała z idejo jugoslovanske svobode tudi ideja svobode češkoslovaškega naroda. Pred desetimi leti ste razvili zastavo svobode, ki je končno po dolgih bojih in viharjih zmagała in nam prinesla leta 1918. popolno narodno in državno osvoboditve. Mi želimo, da si ustvarimo skupne moralne, kulturne in moralne bratske stike. Naša iskrena želja je, ki si ustvarimo nerazdružljive bratske vezi, ki naj donesajo koristi evropskemu in svetovnemu miru. Prepričan sem, da jugoslovanski in češki narod dokazeta, da pomenja njuna politična in kulturna osvoboditev trdno okrepitev evropske in svetovne civilizacije. Parlament obeh držav naj jasno dokazeta politično, kulturno in moralno solidarnost.«

njihova utrjenost je dala Avstriji novohod skozi Albanijo. Habsburgovci niso izpustili svoje žrtve. Kakor poprej, so tudi po Kumanovu in Bitolju držali Jugoslovane na vajetih.

Usoda je bila res preveč krivična. Srbija se ji ni uklonila in je upala, da bo dobila od pravične Bolgarije to, kar ji je odrekala avstrijska zavist in mlačna naklonenost trojeveze.

S preliminarinim londonskim mirom (30. maja) je sultan odstopil balkanskim vladarjem ozemlje svoje države, ki leži zapadno od črte Enos - Midia izveniš Albanijo, ki jo je prepuštil veslemal, da uredi njene meje in značaj: Beogradski kabinet je prosil Ferdinanda, da bi dovolil spremembo dogovora z dne 13. marca 1912, ki je določal primerno mejo obeh držav, če bodo Turki premagani (25. maja 1913).

(Iz teh razmer je nastal nov spor med Srbijo in Bolgarijo, vršila so se pogajanja, končno se je sklenilo, naj o tem odloči ruski car, med tem pa je dal Ferdinand povelje za napad in je prišlo do bitke na Balgarenci 29. — 30. junija 1913, kjer so bili Srbi popolnoma zmaga. Sledil je bukreški mir.)

nost, naj še v bodoče dokazeta, da si bomo vedno zvesti rami ob rami stali na strani v vseh bojih za svojo svobodo in samostojnost.

Iskreno in toplo govorjeni govor poslanca Uhlira so naši parlamentarci sprejeli z najpriskrnejšim odobravanjem.

Posl. dr. Blaho je v imenu slovaškega naroda pozdravil jugoslovanske parlamentarce. Omenjal je, da je ta zemlja slovaška, kjer sedaj stoji Jugosloveni, vsem sveta, tako Jugoslovenom, kakor češkoslovaškemu narodu. V tej zemlji počivajo kosti številnih emigrantov 16. veka, emigrantov, ki so bežali po bitki na Kosovu, da so se rešili iz turškega robstva. Ta zemlja je tudi Čehoslovakom sveta, ker tukaj se je rodil Jan Kolar, ki je oživil in idejo slovaške vzajemnosti.

V imenu jugoslovanskih parlamentarcev se je za prisni sprejem zahvalil skupščinski predsednik dr. Edo Lukinič.

Med iskrenimi ovacijami so se na to jugoslovanski in češkoslovaški parlamentarci odpeljali proti prestolici Slovaške, proti Bratislavi, kamor so prišli danes dne 27. t. m. ob 1. ponoči. Tu so jih pričakovali razne deputacije. Pozdrav na kolodvoru v Bratislavi je bil najpriskrnejši. Po kratkem odmoru je vlak odpeljal dalje proti Pragi.

OVACIJE PRI SPREJEMU V PRAGI

— Praga, 27. oktobra. (Izv.) Pot od Bratislave preko Brna in Kolina v Prago je bila pravi triumf. Na vseh večjih postajah je češkoslovaški narod v našnjih jutranjih urah najtoplejšje pozdravil jugoslovanske parlamentarce in povsod živahno vzklikal iskrenemu bratstvu.

Že pred določeno uro so se danes zjutraj zbrale k sprejemu jugoslovanskih parlamentarcev pred Wilsonovim kolodvorom in na Vaclavskem trgu goste množice češkoslovaškega naroda. Na kolodvoru pa so prišli k sprejemu češkoslovaški parlamentarci v polnem številu, s predsednikom Tomašem kom na čelu in številni senatorji s predsednikom Prašekom. Od oficijelnih oseb so bili pri sprejemu prisotni: zunanji minister dr. Beneš in ministri Hodža, Udržal, Novak in Franke, šef generalnega štaba Mitelhauser, generalni inšpektor vojske Machar, župan mesta Praga dr. Baxa, zastopniki praške univerze, zastopniki legionarjev, zastopniki češkoslovaškega Sokolstva s starostom Scheinjem na čelu. Sprejemu je prisostvoval tudi jugoslovanski poslanik dr. Vošnjak.

Ko je ob 9. dopoldne zapeljal vlak na kolodvor, je najprej vojaška godba zasvirala jugoslovensko narodno himno. Množica pa je začela prirejati z iskrenimi vzkliki našim parlamentarcem ovacije.

VELIKI IZGREDI V ČEŠKOSLOVAŠKEM PARLAMENTU.

— Praga, 27. oktobra. (Izv.) Tekom včerajšnje debate o vladnem programu je prišlo v narodni skupščini do velikih, naravnost škandaloznih izgrediv, ki so jih povzročili kulturni Nemci, Madžari in slovaški klerikalci. Zelo ostro je napadel novo vlado nemški nacionalalec posl. Lodgeman. Posl. Mayer je za njim zopet napadel vlado z najsurovejšimi psovki. Izjavil je, da Nemci češkoslovaške republike nikdar ne bodo mirovali in da bodo delovali za razpad češkoslovaške države. »Pri znati mora, da se češkoslovaška republika utaplja v masti, dočim sosedne države stradajo«. Predsednik Tomašek ga je ukoril, a posl. Mayer je še nadalje začel psovati vlado in Čeha. Dobil je tri ukore. Posl. Mayer pa je s simpatijo pozdravil razdiralno politiko slovaške klerikalne stranke, omenjajoč, da bodo Nemci vedno podpirali avtonomistično stremenje Slovakov in Madžarov. Slovaki in Madžari so poslancu ploskali. Nastal je v zbornici velikanski hrup in trušč.

Posl. Hlinka, vodja slovaških klerikalcev, je skušal zanikati ugotovitve, da se Slovaki naslanjajo na Madžare. Med njegovim govorom, ko je začel izživati Čeha in vlado, so Nemci in Madžari priredili viharne demonstracije. Hlinka je tudi omenil, da je železniški minister izjavil dvema slovaškima poslancema, ki sta ga prosila za neko intervencijo, da minister ne more podpirati opozicije. Po teh besedah je nastal velikanski hrup. Nemci so kričali in vpili: »Ven z njim! Med velikim hrupom je železniški minister Stribny pojasnil zadevo. Nemški socijalni demokrat Proll je kritiziral vladin program. Vzkliknil je: »Češkoslovaška republika exportira mesto blaga človeški material«. Slovak Juriga je k temu pristavil: »Sedemdesetisoč Slovakov! Nemci, Madžari in slovaški klerikalci so še dalje razbijali in tolkli po pultih. Končno se je zbornica pomirila.

ČEŠKI NEMCI ZA VELEIZDAJNŠKE TENDENCE.

— Praga, 27. okt. (Izv.) Na današnji seji so Nemci zopet vzpirjali orgle in skušali predvsem javno pokazati

Predsednik sprejemnega odbora, posl. Uhlir je zopet kratko pozdravil jugoslovanske goste. Naglašal je veliki pomen poseta jugoslovanskih parlamentarcev rekoč: »Ta obisk ojači bratske vezi med Jugosloveni in Čehoslovaki in dokazuje pred vsem svetom nemajhnost naše zveze. Prvikrat prihaja jo od jugoslovanskega naroda izvoljeni poslanci k tovarišem poslancem češkoslovaškim.«

Tajnik narodne skupščine poslanec Janjič se je za govor kratko zahvalil, omenjajoč, kako jih povsod češkoslovaški narod pozdravlja in sprejema kot rodne brate. Za njim je pozdravil dole predsednik češkoslovaškega parlamenta Tomašek. Minister dr. Hodža je pozdravil poslance, povdarjajoč: »Vaš obisk je nam dokaz, da bomo zmago pri Kumanovu, ki je simbol osvoboditve domovine, vedno smatrali za sveto.« Župan dr. Baxa je Jugoslovane pozdravil v našem domačem jeziku.

Predsednik dr. Edo Lukinič je odgovoril na iskrene pozdrave s kratkim govorom: »K Vam prihajamo na dan 28. oktobra, na dan Vašega osvoboditve, da skupno praznujemo ta dan v prepričanju, da smo za vedno zvezani z Vami s krvjo in po skupnih interesih. Zahvaljujem se Vam za Vaš pozdrav in sprejem. Brat se čuti brata na do-maćih tleh!«

Po končanih oficijelnih pozdravih so se poslanci odpeljali v svoje določene hotele. Na ulici, osobito pred kolodvorom in na Vaclavskem namestju je množica množica naravnost frenetično pozdravljala naše parlamentarce.

Jugoslovanski tisk o češkoslovaškem prazniku.

— Beograd, 28. okt. (Izv.) Vsi beogradski jutranji listi danes najtopleje, najpriskrnejše in zelo obširno pišejo o narodnih svečanostih češkoslovaške republike povodom štiriletnice osvoboditve in ustanovitve samostojne države Češkoslovaške. Nekateri listi prinašajo slike glavnih boriteljev za češkoslovaško samostojnost, predsednika republike dr. Masaryka in zunanega ministra dr. Beneša. Značilen je članek »Pravda« z naslovom »Kde domov mój«. »Preporod« je posvetil velikemu češkoslovaškemu prazniku dve strani. V raznih člankih izraža ves beogradski tisk radost in veselje, ki jo občutijo Jugosloveni kot bratje. Narodni praznik Češkoslovaške republike je obenem tudi naš praznik. Listi se spominjajo z veliko simpatijo raznih dogodkov, ki so se vrstili tekom svetovne vojne in po polomu l. 1918.

svoje veleizdajniške tendence. Po končani debati o vladnem programu je zbornica izrekla vladi zaupnico. Proti zaupnici so glasovali nemški nacionalci, nemški socijalni demokratje, komunisti in slovaški klerikalci. Zbornica je dalje sprejela nujnost proračunske predloge ter zakon o proračunu odkazala proračunskemu odboru v razpravo.

Posl. Koudelka je nato predlagal, da se izroči sodišču nemško nacionalni poslanec Baeran, ki je obdolžen špionaže. Posl. Koudelka je obširno poročal o volunski zadevi poročnika Novakovega in nemškega akademika Schwabeja. Posl. Koudelka kot poročevalec imunitetnega odseka je zelo izčrpn poročal o gorenji volunski aferi ter omenil, da je Nowakovsky v preiskavi sodniku izpovedal, da je Schwabe postal žrtev Baerana. V tej zadevi se je razvila zelo živahna in burna razprava. Veleznačilna je bila izjava voditelja nemških nacionalcev posl. Lodgema. Ta je izrekel stavek: »Kdor misli, da ni dolžnost nemških poslancev vršiti veleizdajstvo, ta se moti!« Po tej izjavi je nastal v zbornici hrup in trušč. Predsednik Tomašek je dal govorniku strok ukor. Zbornica je nato sprejela predlog imunitetnega odbora, da se posl. Baeran izroči sodišču. Nemci so proti predlogu dvignili burne proteste.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo zopet odgođen.

— Rim, 28. okt. (Izv.) Italijansko-jugoslovanski sporazum ni odobren. Ministrski svet je včeraj sklenil, da se sporazum glede izvršitve rapalske pogodbe predloži parlamentu. Dokler parlament ne odobri tega sporazuma, ostane tretja cona zasedena po Italijanskim četah in se tudi ne izvede imenovanje paritetne komisije za vzpostavitev normalnih odnosov na Reki.

Prof. Ernest Denis:

BALKANSKA VOJNA.

(Konec.)

Grofa Berchtholda in Tiszo je hujškal nemški kancler Bethmann - Hollweg, ki je jima po besedah socialista Ledebourja »dal pravi podpis in bianco« in je obetal, da bo Nemčija položila svojo besedo na vago, ako bodo to zahtevale razmere (2. dec.). Dne 8. decembra je bila podaljšana trojeveza za dobo 6 let in oficijelni tisk je poudarjal važnost te predčasne obnove.

Vsled teh razmer je bilo pametno pospešiti dogovor s porto. Ker je bila v začetku januarja v Carigradu oblast še v rokah mirne stranke, bi bilo mogoče kmalu skleniti mir, če bi ne bilo previšekih bolgarskih zahtev. Nepopustljivost, s katero so zase zahtevali Odrin, je dala povod za državni prevrat dne 23. januarja 1913 v Carigradu, vsled česar je prišel na vodilno mesto države zopet Enver bej in najbolj fanatični voditelj mladoturške stranke.

Sovražnosti so se takoj zopet začele. Pokazalo se je, da porta ni zmožna dobiti nazaj izgubljenega ozemlja, da

pa so tudi zavezniki zelo izčrpani. Ta ga poguma. Izpopolnila je svoje oboroževanje in je za Albanijo zahtevala tako obsežne meje, da jih Srbija nikakor ni mogla sprejeti. V mesecih marca in aprila meseca je bila nevarnost, da bo prišlo do splošne vojne: nemški generalni štab je pripravil nov vojni zakon (v marcu), s katerim se je v ogromnem obsegu pomnožila vojna moč nemške države. Kancler je državnemu zboru predložil finančni načrt, ki je imel popolnoma revolucionaren značaj, in se ni mogel drugače razumeti, kakor da je na obzorju grozna kriza; kancler sam je pridigoval o pravi križarski vojski proti slovanskemu svetu. Nekaj mesecev pozneje je sir Eduard Grey sam priznal, da je kralj Nikita, ki je osvojil Skader (23. apr.) in ga je prepuštil veslemal, so to svojo resignacijo ravno še o pravem času rešil mir med veslemali.

Rusija, Francija in Anglija so vstrajale pri svojih zahtevah, toda brez prepričanja in brez sile. Sicer pa je Avstrija dobila svoje zadoščenje s tem, da je Srbiji zaprla dohod k Jadranskemu morju, ker se je car zadovoljil s prazno obljubo, da bo imela Srbija trgovski iz-

GOSPODARSTVO.

I. M. Ing. II.:

GOSPODARSKES USTANOVITVE V POVOJNI DOBI.

Industrija, industrijalizacija tujih podjetij na našem ozemlju je že od početka ujedinjenja sem deviza našega gospodarstva. Naravna posledica je to. Nastala je nova država z velikim konzumom industrijskih izdelkov, ki se je obdala z debelim in visokim zidom uvozne carine, da na ta način skuša pospešiti industrialni razvoj v državi.

To je bil velikanski nagon, ki ni mogel ostati brez posledice. Vzbudil je podjetnost v državi in privatna inicijativa je rodila najrazličnejše projekte.

V principu je ta pojav jako razveljavil, da ni tipičen za povojno, gospodarsko nezdravo dobo. Stari solidni ko opreznosti. Povečal ali omejil je podjetnost v tej dobi postopal z velikim obrat, poznal je tržišče, poznal je svoj obrat: bil je z eno besedo — strokovnjak. Drugače so se udeleževali vojni in povojni dobičkarji. Naučeni na primitivno poslovanje, so žalibog tudi v industriji zazrli primitiven aparat, ki ga je treba le primerno naviti, da trajno služi in donaja svoje dobroto.

Tako je napočila doba, ko se je pričelo mrzlično — ustanavljanje. In ustanovilo se je nebroj bank, nešteto industrij in trgovskih družb. Naj bo med njimi vsemi omenjen tipičen izrastek povojne dobe, namreč tip eksportne in importne družbe, ki trgujejo takorekoč z vsem in vsakim blagom od prašiča do stroja in narobe.

»Gründungsfeber« imenuje Nemec gospodarsko bolezen te dobe, to mrzličasto ustanavljanje.

Pri nas v Jugoslaviji se je ta bolezen pojavila in razpasla v posebno ostri obliki. Edini časopis, ki se je bavil s tem nezdravim pojavom, je »Jugoslovenski Lloyd«. Omenil je posebno hrvaške prilike in poročal o podjetjih, ki niso mogla niti dograditi svojih poslopij ali pa so na drug že hujši način običali sredi svojih načrtov in prenehal z »ustanavljanjem«. Pošel je pač denar ali pa so pritisnile druge težkote, ki so onemogočile in zavrele izgotovitve.

Taki slučajji so pač najžalostnejši. Za njimi pa je uvrstiti spet druge, v katerih je podjetje sicer pričelo z obratovanjem pa je osnovano in zgrajeno na pesku in podlagi, ki absolutno ne odgovarja tehnično-ekonomskim zahtevam moderne industrije. Ali je mar samo dejstvo, da je na ta ali oni izdelek nabita visoka carina, že zdrava in zadostna podlaga za fabrikacijo tega izdelka, ako poleg tega niso dani vsi drugi predpogoji uspešne fabrikacije? Takih slučajev je kaj mnogo. Ali ni naravnost smešno, ako prične obrat malaga obsega z nezadostnimi sredstvi izdelovati fabrikate, katerih se loti danes le še veleobrat z rafinirano fabrikacijo? In takih in drugih slučajev je žalibog premmogo.

Da na ta način ne izostane neuspeh, je jasno. V mnogih slučajjih je že prišlo tako daleč.

Ta pojav sicer ni zgolj za naše razmere karakterističen. Tudi v drugih državah se pojavlja industrijalec-diletant, čeprav mogoče z večjim uspehom, ker so mu n. pr. v industrijskih državah v večji meri dani tehnično-organizatorični predpogoji.

V tej dobi, za katero je udeleževanje nestrokovnjaka na industrijalnem polju tipično, je pa nastalo tudi mnogo »raznih in obsežnih podjetij«, katera bi bilo krivično uvrstiti med gori omejene prikazni. Lahko le rečemo, da so to le — bele vrane.

Spiritus agens tega mrzličnega ustanavljanja ni samo podjetnost novega kapitalista. Glavno vlogo igra pri tem naše povojno bankarstvo. In želeli bi bilo, da nam jeden ali drugi priznan strokovnjak napise enkrat par odkritosrčnih besed o našem sodobnem bančnem položaju. Storil bi široki publiki veliko uslugo.

Na tem mestu nas zanima in bodi omenjeno pač dejstvo, da so se različni zavodi angažirali pri ustanavljanju industrijskih podjetij s svotami, ki predstavljajo večji del celotnega bančnega premoženja. Poleg tega pa so se na precej brezbržen način dajali dolgodobni krediti.

Ti novi zavodi, ki čisto niso bili niti perfektni v normalnem bančnem poslovanju, so se torej udeleževali na najtežjem polju, namreč financiranju in ustanavljanju industrij. Tako je odredel in se na nedopusten način imobiliziral kapital v življenja nezmožnih podjetij. Posledice, ki mora imeti imobiliziranje takega obsega so se že tu in so se točno pojavile na našem denarnem trgu.

Kaj da pomeni nezdrava, življenja nezmožna industrija v gospodarskem oziru, nam, ni treba razlagati. Ako privatnik z njo slabo naloži ali celo izgubi svoj kapital, pomeni tak nezmožno industrijsko tavanje za celokupnost

izgubo kapitala in dela, pomeni izgubo produkcijske zmožnosti, ki bi se s temi sredstvi dala izvršiti. Tako se troši nacionalne produkcijske sile, s čimer bi se moralo v tej naši revni dobi štediti kolikor in kar se da.

Bojimo se invazije tujega kapitala. Ta bojazen je deloma upravičena. Sredstva pa, s katerimi bi skušali postaviti pot kapitalu, ki se udeležuje internacionalno, so jako skromna. Dejstvo je, da se protivimo tej invaziji, ki bi pospešila eksploatacijo naših prirodnih zakladov — naš domaći kapital pa se udeležuje na jako neproduktiven način.

Često čujemo, da je slabo, nekvalificirano vodstvo eden izmed glavnih vzrokov teh žalostnih razmer. Da imamo danes v mnogih slučajih nekvalificirano vodstvo politične in vojnodobičarske provenienije, je istina. Taka vodstva niso vzrok, temveč že posledica celokupnega razvoja: nove grupacije kapitala, trgovskih diletantov, industrijalec-diletantov itd. In pa političnih oportunistov na gospodarskem polju. Nemorala v trgovskem poslovanju igra seveda tudi svojo vlogo na tej povojni pozornici.

Ako tedaj posamezniki uvidevajo in upravičeno ostro grajajo vse te in take nedostatke, je ta nastop le odobravit. V krivem, napačnem udeleževanju domaćega kapitala pač vidijo zlo, ki v veliki meri škoduje naši celokupnosti. In zoper taka zla čimprej nastopiti s praviimi sredstvi, bodi naloga vseh v resnici spretnih, izurjenih in poštenih gospodarskih činiteljev. Sedanjí čas — ima pač ostre oči in ostre — zobe, ki bodo prej ali slej zdrobili vso medvojno in povojno navlako.

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo bo v sredo 8. novembra 1922 ob desetih dopoldne v dvorani Mesnega doma v Ljubljani. Spored: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1921. 3. Predložitev družbenega obračuna za leto 1921 in proračuna za leto 1922. 4. Določitev udnine za leto 1922. 5. Volitev udov glavnega odbora v zmislu paragrafa 18. družbenih pravil, ki so bili izrečani, odnosno so prestavljeno izstopili, ki se pa zopet lahko volijo: a) dva udova predsedništva, in sicer namesto prestavljeno izstopivšega predsednika g. Gustava Pirca, za katerega je izvršiti volitev za ostalo poslovno dobo, in namesto izstopivšega podpredsednika g. Ivana Pirca; b) šest odbornikov za tri leta namesto izstopivših, in sicer za leto 1923: g. Franc Cerne, Jakob Jan, Mihael Brečič in za leto 1924: g. Franc Cerne, Anton Meden in Ivan Strumbeč. — Določila pravil Kmetijske družbe za Slovenijo glede družbenih občnih zborov. Občni zbori so pristopni edino le zastopnikom podružnic, izvoljenim v zmislu paragrafa 31. glavnim odbornikom, družbenim uradnikom, ki jih glavni odbor določi, in poročevalcem listov. Razen teh imajo k občnim zborom pristop od glavnega odbora povabljeni dostojanstveniki in zastopniki gospodarskih korporacij. Občnemu zboru predseduje predsednik ali njegov namestnik (par. 19). Da je občni zbor sklepčen, tedaj je razpisati najdalje v šestih tednih nov občni zbor, s tem pristavkom, da bo ta zbor smel pri vsakem številu zastopnikov podružnic sklepati o vseh predmetih, ki so bili na prejšnjem dnevnem redu. Na družbenih občnih zborih imajo pravico glasovati le v zmislu paragrafa 31. pravil izvoljeni zastopniki podružnic ter vsi udje glavnega odbora.

— g. Hnelli. Nürnberg, 24. oktobra. Mirno. Včerašnje cene. — Nürnberg, 25. oktobra. Mirno nakupovanje. Nespremenjeno, čvrsto.

— g. Žitne cene v Novem Sadu. Novi Sad, 27. oktobra. Baška pšenica 322.50 — 330 din., banatska pšenica 330. sremška 340, baški oves 232.50, baška koruza 175 — 180, pšenična moka 0.475, št. 2 425, št. 6 410, otrobi 125 — 130.

— g. O nadzorstvu prodaje uvoženih življenjskih potrebščin. Pokrajinska uprava za Slovenijo je odločila na podstavi paragrafov 1. in 7. naredbi z dne 20. aprila leta 1854. drž. zak. št. 96. o nadzorstvu prodaje uvoženih življenjskih potrebščin tako-le: 1. Vsak uvoznik je dolžan prijaviti življenjske potrebščine, uvožene iz inozemstva, na podstavi dovolila ministrstva za socialno politiko v Beogradu zaradi pobiranja draginje, in sicer v Ljubljani pri oddelku za socialno politiko, v Mariboru pri policijskem komisariatu in v drugih krajih pri pristojnem krajnem klavarstvu. 2. Pristojno politično (policijsko) oblastvo ugotovi na podstavi izvirne fakture in kalkulacije, ki jo mora predložiti prodajalec, da prodajna cena ne nasprotuje zakonu o pobiranju draginje in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1921. ter določi prodajno ceno. 3. Pristojno oblastvo sme zaradi pobiranja draginje na primeren način objaviti, kdo je blazo uvozil in po kakšni ceni se prodaja. 4. Ako se prodaja uvoženo blazo izven območja oblasti, pri katerem ga je uvoznik po točki 1. dolžan prijaviti, mora biti blazo prijavljeno tudi oblasti, v čigar območju se prodaja. Prijava o je dolžna izvršiti oseba, ki v dotičnem kraju blago pro-

daja. To oblastvo ugotovi ceno po točki 2. 5. Vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine, uvožene zaradi pobiranja draginje, mora po členu 6. zakona o pobiranju draginje in brezvestne spekulacije označiti ceno posameznih uvoženih predmetov. Razen cene mora biti vedno na videz način označen inozemski izvor blaga. 6. Prestopki teh določil se kaznujejo po imenovani naredbi.

— g. Državna borza dela. Dela iščejo: kovači, železostrojarji, livarji, ključavničarji, sedlarji, peki, mlinarji, mesarji, trgovski sotrudniki, prodajalke, pisarniške moči, šoferji, strojniki, modistnje, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, klesarji, mizarji, zidarji, tesarji, frizarji, plekarji, laboranti, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke i. t. d.

— g. Industrija seruma proti živalskim kugam. Do ustanovitve Jugoslavije je imela bivša monarhija zavod za proizvodnjo seruma edino le v Budapešti. V tem pogledu smo se emancipirali od Madžarske, ker imamo najmodernejši tak zavod v Subotici, na kar se opozarjajo posebno naši živnozdravniki. Zavod se imenuje »Patricia«, ima strokovno veterinarsko upravo ter stoji pod državno kontrolo. V zavodu delujeta dva zdravnik (dr. Erdesi in dr. Sigeti) in izvežbano osebje laborantov in laborantinj. Tu izdelujejo serum kot cepilo proti raznim živalskim kugam, kakor svinjski rdečici, septikemiji, ratinu, murlinu, izvrgavanju (abortus), petehijalni mrzlici, proti perutninski kugi itd. Serum se pridobiva iz krvi živih svinj in konj. Procedura je kaj zanimiva — seve je pri tem nekoliko trpinčene živali nezgodno. Za ta namen se porablja popolnoma imunizirani živali. Iz 1 litra svinjske krvi se dobi pol litra seruma. Krv se jemlje iz svinj iz repa na ta način, da se popolnoma ostrženi, oprani in razkuženi rep odreže za 1 cm. To se ponavlja vsakih 10 do 12 dni štiri 2—3 mesece, a kadar nima več rane, pride v posebno ograjo, kjer se umetno dobi do balne teže, da se niti ne more dvigniti na noge. Tako izpitana svinja se zakolje s posebno v ta namen konstruiranim volim nožem, da se niti kapljica krvi ne izgubi. Tudi ta kri se porabi za serum. Tak serum se prodaja po K 4.80 za kubični centimeter. Serum imuniziranega konja se dobi na ta način da se mu z volim nožem vsakih 14 dni prodere žila na vratu (vena), kar pa da po pet litrov krvi. Rana se zatlači in zalapi. Kadar žival vsled izgube krvi obnemore, se pobije in zakopije, nikoli pa ne prodaja, ker ponosni in premočni Subotčani sploh ne jedo konjskega mesa.

— g. Velik padec lire je pričakovati v najbližnji bodočnosti pričakovati vsled velike pasivnosti Italijanske trgovske bilance, katera bo zaradi slabe letine znašala okoli 16 milijard lir. Žita je Italija letos pridelala 25 milijonov stotov, a potrebuje za prehrano svojega prebivalstva 80 milijonov stotov. Vsa ta primanjkljaj bo treba iz Amerike uvažati in drago plačati v dolarjih. Glavni italijanski vinski pridelek je letos vsled grozne suše uničen v srednji in spodnji Italiji. Pa tudi notranji fašistovski nemiri silno vplivajo na padec lire.

— I. mednarodna razstava časopisov v Pragi. V mesecu decembru 1922. prireja novinarsko podjetje A. L. Pavlik spol. v Pragi II., Vodičkova ul. 41 pod protektoratom društva čeških žurnalistov I. mednarodno razstavo časopisov v Pragi. Vsled tega se obrača imenovana tvrdka z javnim apelom na uredništva vseh časopisov, političnih, strokovnih, helitrističnih itd. s prošnjo, da odpolijejo na zgoraj navedeni naslov svoje časopise in revije. Ker pa je v interesu slovenske javnosti in tiska, da bi bil dostojno zastopan na razstavi, opozarjamo naše merodajne kroge na razstavo in jih pozivamo, naj prošnji ugodijo.

— g. Navodilo za cepljenje proti svinjski kugi. Serum proti svinjski kugi je s 0.5% fenola konservirana svinjska krvna siratka (serum). S tem serumom se more doseči povoljni uspeh le tedaj, ako se cepi v prvem začetku epideimije akutne svinjske kuge, t. j. pravčasno, kadar je v obolenem trupu še majhen odstotek bolezni. V tem slučaju se uporablja serum kot zaščitno cepilo, s katerim se more še zdrave svinje (ki še niso mrzlične ter še imajo dober tek) za nekaj časa imunizirati proti kugi. Imuniteta je v tem slučaju pasivnega značaja, ki pa more postati aktivna, ako so svinje po cepitvi izpostavljene naravnemu okužanju n. pr. s tem, ako se puste na okuženem kraju, ozi. ako ostanejo še nadalje skupno z mami bolnimi svinjami. Serum pa se more uspešno uporabljati tudi kot cepilo za ozdravitev že bolnih svinj, toda vzeti je treba večkratno dozo. Težko bolne svinje (vnetje pluć, brez teka, driska, krmežlave oči, opotekanje) je treba čim prej izolirati ali pa zaklati. Serum se mora pred uporabo dobro premešati, nato se zlije v steriliziran sod, iz katerega se vleče z brizgalko. Sod se sterilizira tako, da se neposredno pred uporabo vlije vani nekoliko alkohola ali etra in žage. Serum se sme vliati vani šele potem, ko se je sod popolnoma ohladil. Za cepljenje se pripravneje brizgalko imenovanega zavoda »Patricia«. Sploh pa je najbolje prepustiti cepljenje in vse priprave le živnozdravniku, ki spozna komplikacijo in stopnjo bolezni ter ve določiti dozo seruma. Istotako je treba raznih okolnosti pri shranjevanju cepila itd. Sploh pa se naj interesite obračajo po vsa navodila na imenovani zavod »Patricia« v Subotici.

— g. Prodaja stare obutve. Vojno opečna radionica v Vevčah pri Ljubljani bo prodajala na javni licitaciji dne 31. t. m. ob 8. zjutraj obenem z raznimi odpadki tudi 50.241 kg stare ponošene obutve. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Prodaja starega papirja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici proda približno 1 vagon starega papirja. Ponudbe je poslati najkasneje do 8. novembra t. l. 11. dopoldne. Ekonomskemu odeljenju železniške direkcije v Subotici. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava vrvarskih izdelkov in drugih potrebščin. Odeljenje za mornarico v Zemunu želi nabaviti razne vrvarske izdelke in nekaj mehaničnega orodja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom mna vpogled.

POLITIČNE VESTI.

— Pribečevci in Žerjav stopita v radikalno stranko? Iz Beograda smo dobili tole zanimivo informacijo: »Razmere v parlamentarnem demokratskem klubu med Pribečevci in Davidovičevima strujo so tako napete, da je treba z največjo sigurnostjo računati s tem, da se pojavi v klubu že v doglednem času razkol. Ker pripada večina v klubu Davidovičevi skupini, namerava Pribečevci s svojimi somišljeniki pri prvi ugodni priliki napraviti eksodus iz kluba in se nato s svojimi somišljeniki pridružiti radikalni stranki, da s tem podpre Pašičevo skupino v radikalnem klubu. Po informacijah iz političnih krogov je Pribečevci ta svoj načrt izdelal že v vseh podrobnostih. S Pribečevcem vstopijo v radikalni klub med drugim poslanci: dr. Lukinič, Wilder in minister dr. Gregor Žerjav. Ako je ta vest resnična, in zdi se nam, da kolikor toliko odgovarja dejanskemu položaju, potem bo imelo »Jutro« mnogo hvalečnega gradiva za članke in novice, posvečene — uskokom!.

— Zadnji poskus. Kakor čujemo, je povabil g. minister za socialno politiko dr. Gregor Žerjav jutri v nedeljo na zaupni sešatek razne ugledne industrijalce, trgovce in obrtnike. Namen je prozoren: Privržati jih boče na mladinsko stranko in jih pridobiti za to, da bi glasovali za mladinsko kandidatno listo. Prepričani smo, da tudi ta osebna intervencija g. ministra v prilog mladim ne bo podila zaželjenega uspeha. Polmi se bistrijo in danes neče noben pošten Ljubljančan imeti več opravka z mladinskim krogi.

— Klerikalno - komunistična zveza je bila snoči slovesno proklamirana na shodu v »Unionu«. Shodu je predsedoval klerikalec dr. Stanovnik, govorili pa so socialni demokrat dr. Perić, katoliška boljševika dr. Gosar in Kremžar in komunisti Makuc in Fabjančič. Na shodu, kjer je bilo slišati zgolj tirade, ki jih je bilo svoječasno čitati v pokojnem »Novem času« in katere sedaj premelevajo »Delavske novice«, se je proklamirala skupna kandidatna lista, na kateri imajo levji delež seveda klerikalci Gosarjevega kova — njih je približno štiri-petine. Nosilec liste je, kakor je znano, dr. Perić, njemu sledi komunist Ivan Makuc, tem pa trije katoliški boljševiki Fr. Kremžar, dr. Stanovnik in Fran Pirc. Na listi so nadalje še dr. Milan Lemež na 14. mestu, Iv. Jerič, dr. Brečelj, Tersglav in neizogibni Franc Orehek. To so glavni klerikalno - komunistični mestje, ki obljublajo odrediti Ljubljano in napraviti v nji raj po rusko - boljševičkem vzoru. Srečna Ljubljana, če pride v te roke!

— Iz diplomatske službe. Poslaniški tainik v Rimu Rašić je premeščen v zunanje ministrstvo v Beograd. Sekretar Martinac je imenovan za tainika pri poslanstvu v Atenah. Bivši šef beogradskega Presbitoria dr. Aleksander Bod y je imenovan za poslanjskega tainika na Dunaju. Tainik poslanstva v Rigi Stojanović je premeščen v Rim. Sekretar Božidar Stojanović je pridelen k poslanstvu v Bruslju. V. Protić je premeščen z Dunaja v Varšavo. G. Milčević je šef v Tirano. N. Krupčević iz Beograda v Bern. — Odlikovanje češkoslovaških oficirjev. Na dvoru je bila snoči večerja, na katero je bila povabljeni tudi delegacija češkoslovaške armade. Z redom Karagorgijeve zvezde je kralj odlikoval generala Češka in kapetana Kvapila. Češkoslovaška delegacija je snoči odpotovala v Prago.

— Jaša Tomić. V Novem Sadu je te dni umrl znani srbski politik in žurnalist Jaša Tomić, urednik »Zastave«. Pokojnik Jaša Tomić je igral v javnem življenju vovodinskih Srbov še pod Avstro-Ogrsko veliko ulogo. Vojal je kot njih duševni voditelj. Njegov list »Zastava« je bil dolga leta edino srbsko glasilo, ki je visoko dvigalo narodni prapor in se borilo z obdovanjanja vredno živlostjo za teptane pravice srbskega naroda v Banatu in Bački. Pokojnik je bil somišljenik radikalne stranke, kateri je ostal zvest do zadnjega izdihljaja. Bolehati je začel že lani in bolezen ga je prisilila, da se je že pred meseci odpovedal javnemu delovanju ter odložil tudi uredništvu »Zastave«. Vojvodinski Srbi so s Tomićem izgubili enega svojih najdelavnejših in najzaslužnejših vodite-

ljev, ki ga bodo pogrešali predvsem na političnem, a tudi kulturnem polju. Še pod starih režimom je Jaša Tomić pazno spremljal dogodke tudi v Sloveniji in kazal tople simpatije za borbo naprednih elementov proti klerikalni stranki. Bodi zaslužnemu srbskemu politiku in novinarju ohranjen tudi v Sloveniji časten spomin!

— Ali so zakoni še veljavni? Pisejo nam: Nekemu državnemu uradniku v Ljubljani je izdala stanovaška komisija polnomočni odlok za njemu primorno stanovanje, katero mu mora s 1. novembrom dosedanja najemnica izprazniti po obveznosti izjave podpisane na stanovaškem uradu. Dotična najemnica se je obvezala tudi, da v tem času ne sprejme nikakega podnajemnika. Zgodilo pa se je to, da se je onega uradnika določeno stanovanje izpraznilo in da se je naselila v njem neka stranica, ki nima do stanovanja nikake pravice. Uradnik se je hotel te dni informirati, ali bo stanovanje do 31. t. m. prazno. Kako pa je bil osupljen, ko je našel v stanovanju, zanj določenem drugo stranko. Na vprašanje, kako je to, je stranka odgovorila: »Stanovanje ostane meni. Sicer dobim odlok za izpraznitev stanovanja, toda jaz bom rekuriral in v drugi instanci tudi zmagal.« Kako je kaj takega mogoče? Opozarjamo na to merodajne faktoije in prosimo reda v izvrševanju polnomočnih odlokov.

— O nezaupanih Italijih v inozemstvu je objavila rimska »Tribuna« članek znanega publicista Rastignaca. Obširno se bavi s sedanjim notranjopolitičnim položajem v Italiji z ozirom na razpoloženje inozemstva napram njej. Članek naglašja, da sedanji položaj v deželi vzbuja nezaupanje v inozemstvu in kot dokaz za to navaja dejstva, da je morala Italijanska vlada te dni vrniti v Pariz besedilo za novo trgovsko pogodbo med Italijo in Francijo, ker je vsebovala take določbe, ki so jasno pričale o nezaupanju Francozov radi sedanlega Italijanskega položaja. Določbe so bile skrajno poniževalne. Rastignac izvaja nadalje, da sedanji trenutki vevajo vsem Italijanom skrb, da se ohrani v inozemstvu zaupanje, Italiji. Posebej se še obrača članek do fašistov, izražajoč upanje, da bodo znali v sedanjem trenutku služiti interesom države. Italijansko zunanje ministrstvo se je čutilo z omejenim člankom zadeto v živu, zato pa je poslalo v list popravek, v katerem demencia poročila, da bi bilo ono vrnjeno besedilo za Italijo žaljivo. Vsa taka vladna demantiranja ne zaležejo nič, ker resnica ostane resnica, da namreč nezaupanje v inozemstvu napram Italiji ogromno narašča.

— Dramatičen beg grškega prebivalstva iz Trakije. Iz Odrina prihajajo zelo žalostna poročila o divjem begu grškega prebivalstva iz Trakije, v katero prihajajo turške oblasti. Kakor hitro so odšli grške čete, so zavirali turški praporci po minarjih in povodih ob cestah se vidi slike Kemal paše. Muslimansko prebivalstvo se izgublja v brezmejni radosti, grško pa beži z najboljšo v srce. Po cestah se vidi dolge karavane, na stotine in stotine vozov, polnih pohištva, otroci jočejo po vozovih, tolažijo jih starci, ob strani vozov pa stopajo možiki in ženske. Pripletlo se je že, da so bili taki dolgi begunski sprevodi napadani od strani turškega prebivalstva. Ko priso na desno stran Marice, se ustavijo in tam se razvije ogromno taborišče. Na desni in levi gore ognji, da razsvetljujejo temne noči in da si begunci kaj skuhaajo, povsodi okoli je vik in kri in strah se zrcali na obupanih ludeh. Kdor je le mogel, je bežal. V Odrinu je metropolit opravil v slovo božjo službo ob velikanskem ganotju vseh navzočih. Nato so vzeli s seboj cerkveno posodo in druge svete stvari ter odšli v begunstvo.

— Proces proti monokovskim novinarjem. Dne 20. t. m. je bila izročena sodba v procesu proti trem novinarjem, ki so bili obtoženi veleizdajstva. Imenovali so: Feliks Fechenbach, osebni tajnik Kurta Eisnerja, Lemke, bivši urednik lista »Münchener Neueste Nachrichten«, in dr. Gargas, glavni urednik »Internationales Korrespondenzbureau«. Obtoženi so bili, da so publicirali v inozemskih listih dokumente bavarskega zunanega ministrstva, katere si je prisvojil Fechenbach tekem revolucionarne dobe leta 1918. Publikacija bi bila v smislu obtožbe vplivala na antanto v škodo Nemčije pri sestavi versailske mirovne pogodbe. Fechenbach je obsojen na deset let prisilnega dela, Lemke na deset let in Gargas na devet let. Obsojba se glasi tako, kakor je zahteval javni obtožitelj. Na Bavarskem posluje še vedno izredni sodni dvor, kljub vsem odpravam takih izrednosti v nemški republikli. Obsojba je bila sprejeta v Berlinu z veliko indignacijo. Ugled bavarske države, ki že tako ni bil na posebnem višku, je s to obsojdo težko oškodovan. Vse razsodno časopisje v Nemčiji ostro obsoja to razsodbo in imenuje proces tendenciozen, kajti dejansko stanje poskušane ali izvršenege veleizdajstva se ne more izvršiti z dejanji, katera se v najslabšem slučaju označilo lahko kvečjemu za novinarske indiskretnosti in pretiranosti. Javnost je bila zelo razočarana, ko je predsednik sodišča dr. Hass naznanil, da je pričakovati še nadaljnjih razprav zaradi veleizdajstva.

— V Rusiji ne bodo več krščevali otrok. Vrhovni sovjet pravoslavne ruske cerkve, Sveti Sinod, je sklenil, da se v Rusiji odpravi krščevanje otrok. Šele, ko doseže mladenčji ali mladenka 13 leto, se sme krščjenje izvršiti, toda samo, ako dotičnik sam to želi.

JULIJSKA KRAJINA.

SKLADIŠČU V TRSTU.
VELIK POŽAR V MANKOČEVEM

Okoli polnoči na petek je izbruhnil požar v Mankočevem skladišču v ulici Fabio Severo. Ogenj se je naglo razširil na vse tri dele skladišča lesa ter je ogrožal sosedne hiše. Med stanovanjci v njih je zavladal velik strah. Ker je ogenj v vsej naglici naraščal in je bil ogromen tako, da se Tržačani ne spominjajo tako obsežnega požara v mestu. Prišli so gasilci in okoli 400 vojakov, navzoča sta bila tudi dva oddelka fašistov. Predno so prišli gasilci, so prihiteli stražniki z ulice Coroneo, ki so začeli izpraznjevati v sosednji požara se nahajajoče prostore. Predno se je pričelo gasilno delo, je bilo treba precej dolgo čakati. Ogenj je imel dovolj časa, da se je raztegnil na široko. Vse naokoli je bilo razsvetljeno in ves Trst je vedel, da gori Mankočevo skladišče. Bati se je bilo, da zajame ogenj tudi sosedna poslopja in jetniki v zaporih v ulici Coroneo so kričali skozi okna, da naj jih puste na svobodo. Okoli druge ure je gasilno poveljstvo razglasilo, da se v okolici požara ni bati nikake nevarnosti več. Pri gašenju se je pokazala velika pomanjkljivost pri gasilcih, ker čevlji niso v redu funkcionirali. V hidrantih je bilo premalo vode. Pihal je močan veter. Tako je imel požar lahko delo. Vojski so menda rešili nekaj lesnih izdelkov. Škoda je ogromna. Kdo je povzročil požar, se sicer ne ve, ali ker je Mankovčeva tvrda slovenska, je glede na današnje razmere v Trstu opravičen sum, da je bilo skladišče zažgano. Kdo bi bil to storil, ni težko uganiti. Seveda, tudi ne izključujemo gole nesreče. Gledat ogenj so prišli razni mestni svetniki, navzoči so bili tudi zastopniki zavarovalnih društev »Adriatica« in »Assic. Generali«. Pojavili so se pri požaru tudi tatovi, ki so hoteli izkoristiti paniko v sosednih hišah in odnesti, kar bi jim prišlo. Karabinjerji so prišli nekega tataru, ko je nesel iz hiše št. 20 zavoj obleke. Požara ni bilo mogoče ugasiti še ponoči, marveč je gorelo in tlelo dalje ter se je ogenj končal šele včeraj. Ves Trst govori o tem požaru in ga različno komentira. O vzrokih se raznašajo najrazličnejše vesti, med katerimi se pogosto imenujejo fašisti. Po vsej deželi se je naglo izvedelo o Mankovčevi nesreči, ki napraviča med našim ljudstvom mučen vtisk.

— **Proslava zmage v Rimu.** Za dan 4. novembra, ki je obletnica propada avstro-ogrske monarhije, pripravljajo v Rimu vojni pohabljenec posebno slovesno proslavo zmage. Ta dan se zberejo v Rimu vse organizacije invalidov. Nagovor bo imel Gabriele D'Annunzio z Oltaria Domovine, kjer leži zakopan neznani vojak. Okrožnica, ki jo je razposlalo centralno vodstvo narodnega združenja vojnih pohablencev in invalidov vsem pododsekom, poudarja na nekem mestu: »Štiri leta že čakamo ob strani, da pride naša ura. In sedaj je prišla. Naveličali smo se ponižan in revščine v dnevnem boju s težkim življenjem...« In neke dalje govori okrožnica o domovini, ki izrablja svoje moči v domačih preprih. Iz okrožnice zveni torej neprikrito očitano fašizmu in komunistom, da Italija še danes po štirih letih ne pride do miru, ki ga je pač najmanj tako potrebna, kakor vse druge države, prizadete po vojni.

— **Italijanski slepar v Postojni.** V septembru lanskega leta je bil prepovedan uvoz goved iz Madžarske v Italijo. dovoljen pa je bil v Jugoslavije. V Postojni je neka špedicijska tvrdka Friolo in Amprimo. Na to tvrdko je prišla goved iz Madžarske in Amprimo je premislil, kako bi to živino razpečal. Preskrbel si je ponarejene vozne listine in tako hotel spraviti goved čez mejo in v prodajo. Radi tega je prišel Amprimo šele sedaj pred tržaško sodnijo, kjer je bil obsojen na 10 mesecev zapor. Preiskava je tekla torej eno leto in radi Amprimovih zvijač je bil v preiskovalnem zaporu več mesecev železniški asistent Josip Leskovec iz Prestranka. Šele potem, ko je Amprimo priznal svojo krivdo, je bil Leskovec izpuščen. Amprimo je povedal, da si je prilastil listine skrivoma v nekem železniškem uradu in jih potem izgotovil v Postojni. Zanimivo je, kako postopajo z aretiranci, ki kaj plačajo. V preiskovalnem zaporu v Trstu sta imela biti tudi Amprimov družabnik in njegova žena, toda dotični karabinjer jima je izposloval prostost, da sta mogla nemoteno hoditi po Trstu okoli. Železniški uradnik Leskovec pa je tičal cele mesece po nedolžnem v zaporu.

— **Zopet so razkrili karabinjerji strahovito »zaroto«.** Sedaj v Opatnem-selu. V neki hiši, ki je last Filipa Pahorja, sedaj baje v Jugoslaviji, so našli celo zalogo topovske municije in kakih 30 pušk. Na srečo pa se je karabinjerjem posrečilo prijeti tudi »zarotnike«. Baje sta to neki Josip Devetak, star 53 let, in neki Franc Marušič, star 25 let. Topov še niso dobili.

Spominjajte se
Družbe sv. Cirila in Metoda.

ŠOLSTVO.

Iz seje višjega šolskega sveta.
(Seja dne 26. t. m.)

Predsednik dr. Beuk otvoril sejo ob določen uri ter pozdravi navzoče člane. Overovateljem zapisnika imenuje ravnatelja Jelenc in kanonika Nadraha. Predsednik obseja pisavo »Slovenca« in še nekaterih drugih listov o sklepih višjega šolskega sveta. Zasluge šole ostanejo še nadalje. Izmed abiturientov naj se pri nastavljanju ozira v prvi vrsti na moške proslise. Neobvezni predmeti se zaradi pomanjkanja kredita ukinejo; nekateri gospodje profesorji pa poučujejo še nauke neobvezne predmete brezplačno. Ravnatelj Valja da je imenovan za inšpektorja v ministrstvu prosvete, prof. dr. Lokar pa za ravnatelja gimnazije v Murski Soboti. Učitelji, ki imajo izpit iz petja in telovadbe imajo pri oddaji služb prednost; to velja za one, ki imajo 10 službenih let; pri starejših se tega izpita izjemoma ne zahteva. Na vseh moških šolah je danes 165 učnih mest. Sprejme se predlog za oddajo službe za telovadnega učitelja na realni gimnaziji v Ptuj. Za 1. skupino na 1. deški meščanski šoli v Ljubljani in za petje in glasbo se ni oglašil noben proslisec, obe službi se iznova razpisata. Reši se disciplinarna zadeva učenca I. b razreda v Novem mestu in učenca III. gimnazijskega razreda v Ljubljani. Prošnji za zopetni sprejem treh kraljevno izključenih učencev se v dveh slučajih ugodi. — Stalno se imenuje: Andrej Bensa in Franja Zorec v Št. Vidu pri Zatični; Franc Kogelj kot katehet v Št. Vidu nad Ljubljano; Gustav Lukežič kot nadučitelj v Črnomlju; Avgust Tschinkel pride na Suho. Služba v Radovici se vnovič razpiše. Josipina Miheličeva iz Prednova se prideli II. m. deški osnovni šoli v Ljubljani, če oddelek za prosveto in vere ne bo ugovarjal. Stalno se imenuje na bivšem Stajerskem: Ika Meško v Trbovljah - Vodah; Mara Kosovan kot nadučiteljica v Ljutomeru; Fran Gabričič kot nadučitelj na Stari cesti; Fran Cvetko kot nadučitelj v Vuči vasi; Fran Golež kot nadučitelj v Vitaneju; Marija Sadnek na Kapli; Andrej Višničnik kot nadučitelj pri Sv. Ožbaldu ob Dravi; Martin Krančič kot nadučitelj v Trbovlju. Oddaja službe v Studencih pri Mariboru se odda. Anton Predan v Šent Andražu. Armila Širok v Majšpergu. Ignacij Kafon kot nadučitelj v Št. Janžu. Josip Serbec v Slovenjgradcu. Fran Martinc in Anton Metlika v Slov. Bistrici. Jožef Čuček na Plezivu. Martin Sotlar kot nadučitelj na Polzeli. Martin Vrečko v Šoštani. Roža Selškar v Reki pri Laškem. Janja Segula v Sv. Lenartu. Lida Ternovic na Vinski gori. Prošnja treh nemških učiteljev v Mariboru, da bi ostale v Mariboru, se odkloni. Učitelj Fran Vogler se imenuje za nadučitelja na okoliški osnovni šoli v Celju. — Pokrajinska uprava se naprosi, da izposluje s prihodnjim šolskim letom ukinitve zasebnih ženskih učiteljskih. Nežiki Zadnikov, učiteljica na meščanski šoli v Celju, se v šteje službena doba od 1. oktobra t. l. dalje. Za vpokojitev se predlagajo: Maks Zemljik, Janez Robič, Ivan Weber, Karla Kocijančič, Franja Novak, Kristina Doljak, Franc Brenc, Edvard Vohinc, Vekoslava Henrič, prof. Kozuh, Adela Mahnič in Jernej Jezlovnik. Raširijo se naslednje šole: Zgorja Šiška v 5. razrednico, Rakitna v dvorazrednico, Dobrovnik v Prekmurju v petrazrednico, Zgornja Poljskava v štirirazrednico, Verželj v trirazrednico, Kropa v trirazrednico. Otvorita se dve novi meščanski šoli in sicer v Vojniku in pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

— **Pristojbine za zasebne šolske izpite.** Višji šolski svet je v smislu odredbe oddelka za prosveto določil za zasebne izpite na osnovnih šolah pristojbino 25 din., za izpite na meščanskih šolah pa 50 din., ki jo je vplačati dotič. šol. voditelju odnosno ravnatelju vnaprej. Ta določba velja že za tekoče šolsko leto.

— **Ruski srednji šoli v Ponovičah** pri Litiji je podelilo ministrstvo prosvete pravico javnosti kot realni gimnaziji. Državni jezik, zgodovina in geografija Jugoslavije so vzeti v učni program kot obvezni predmeti.

— **Sprejem dečkov v vojno godbeno šolo na Vrhu.** S 1. novembrom 1922 se sprejme več dečkov v starosti od 12. do 16. leta v vojno godbeno šolo na Vrhu. V Ljubljani stanujočim reflektantom daje posla mesta mestni vojaški urad v Mestnem domu.

GLASBENI VESTNIK.

— **Sporod koncerta pevskega zbora** moravskih učiteljev iz Brna, katerega izvajajo na koncertu v Ljubljani dne 5. novembra t. l. v uniojski dvorani, je sledeči: 1.) Smetana: Trije ženski zbori: Zaton solca, Priletele lastavice, Moja zvezda. 2.) Foerster: Devica, Viljoška. 3.) Dvojak: Moravski dvospevi s spremljevanjem klavirja: Ujeta. V dobrem smo se sešli, Malo slavkovsko polje, Prstan. 4.) Janáček: Volčja sled, Belveder na Hradčanih. 5.) Suk: Ciklusi ženskih zborov: Vile, Pastir in pastirica, Spomin, Zelja po ženitvi, Za Sitrno. 6.) Rupelid - Vach - Černik: Slovaška narodne pesmi: Oloboj farček, Imam ljubeza, Žalujka, Terice. Začetek koncerta točno ob 8. uri. Na klavirju spremlja prof. Tučkova. Predprodaja vstopnic ob ponedeljku 30. tm. dalje v trgovini Glasbene Matice v poslopu Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Sedeži po 18, 15, 12, 10, 8 in 6 Din. st. 3 in 2 Din.

— **Pevci V nedeljo, dne 29. oktobra ob 10 uri tenor, ob tritretu na 11. uro dop. bal vseh ljubljanskih v Zvezi včlanjenih zborov v Glasbeni Matici!** Predsedaja vaje za nove nagrobnice! Vsi točno! — Zveza.

KULTURA.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sobota, 28. okt. Hedda Gabler. Gostovanje gospe Marije Vere. Izven.
Nedelja 29. okt. ob treh pop. Hlapci. Izv.
Nedelja 29. okt. ob osmih zvečer Živi mrtvec. Izv.
Ponedeljek, 30. okt. Hedda Gabler. Gostovanje gospe Marije Vere. Red D.
Torek 31. oktobra Zaprti
Sreda 1. nov. Živi mrtvec. Izv.
Četrtek 2. nov. Hedda Gabler. Red E.
Petek 3. nov. Hedda Gabler. Red A.
Sobota 4. nov. Hedda Gabler. Izv.
Nedelja 5. nov. ob 3. pop. Jack Straw. Izven.
Nedelja 5. nov. ob 8. zvečer R. U. R. Izven.
Ponedeljek 6. nov. Hedda Gabler. Red C.

OPERA:

Sobota 28. oktobra. Jenufa. Proslava osvobodjenja češkoslovaškega naroda. Slavnostna predstava pod portektoratom konzulata češkoslovaške republike v Ljubljani.
Nedelja 29. okt. Lakme. Izv.
Ponedeljek 30. okt. Zaprti.
Torek 31. okt. Prodana nevesta. Red B.
Sreda 1. nov. Tajnost. Izven.
Četrtek 2. nov. Tajnost.
Petek 3. nov. Lakme. Red C.
Sobota 4. nov. Jenufa. Red D.
Nedelja 5. nov. Triptychon. Izv.
Ponedeljek 6. nov. Zaprti.

Sentjakovski gledališki oder.

V soboto 28. okt.: Gospod senator, veseloliga.
V nedeljo 29. okt.: Maskerada, veseloliga.
V torek 31. okt.: Gosp. senator, veseloliga.
V soboto 4. nov.: Mladost, ljubezenska drama.
V nedeljo 5. nov.: Mladost, ljubezenska drama.

— **Pastorka Jenufa.** Danes dne 28. t. m., na češkoslovaški narodni praznik, se vrši v operi znamenita premiera Janáčkove opere »Pastorka Jenufa«. Za besedilo je vzeta v nekoliko skrajšani obliki uredništva drama iz moravskih narodnega življenja, katero je spisal znana češka pisateljica Gabriela Preissova. V glasbenem oziru predstavlja opera eno največjih in najboljših čeških glasbenih umotvorov. Glavne vloge pojso: cerkovnica Burjevko ga. Thierry-Kavčnikova, Jenufo ga. Lewandowska, gospodinja v mlino, staro Burjevko, gđna. Šfilgojeva, Laco g. Sowilski, Števo gospod Smolenka, Ribčeva, Erklavčeva, Korenjakova, Cvečelj in Zupan. Opero je nastudiral g. kapelnik Matačič, izrežiral pa g. režiser Vasilij Sevastjanov. Orkester, zbor in vsi solisti imajo težke, pomembne in izrazite vloge.

— **Lunačkovci »Ilirci« v Mariboru.** Uprava Narodnega gledališča je Maribor soper presenetila z noviteto za Maribor, s premiero trodeljanke »Ilirci«, katerih avtor kakor znano, je zagrebški novinar in znani gledališki kritik Vladimir Lunaček. »Ilirci« v Zagrebu niso bili posebno iskreno sprejeti. V Mariboru so bili, ker imajo baš za sedanjari narod, nezavedni mrtvi, spekulativni in politični, ki v alkoholu se tope Maribor svojo posebno aktualnost. Prvo dejanje ni ogrelo nikogar. Ni treba biti poseben prijatelj »popov«, ampak metamorfoza Radoslava iz klerika v jurossovja po svoji obliki ni presrečno vzpela; dolga pa jo je igral g. Tomašič. Tembolj sta ugajali ostali dve dejanji, posebno drugo, dočim je tretje pri prizoru mrtvega Radoslava veliko, veliko predolgo, premužno za živce. Izglo se je izbornu, kar velja zlasti o Sidoniji (gđna. Kraljeva) in Imbro Balču (g. Tepavec); boljše bi bil ugalal g. Kopač, če bi bil v glasove svojega Stiveta Bolčica polagal več — barve v naglasu. Med predstavami, zlasti ob koncu, je občinstvo igralcem prirejalo živahne ovacije. Hiša je bila nenavadno dobro obiskana, ampak skoro brez Hrvatov.

— **Marjonočno gledališče v Mestnem domu** ima v nedeljo dne 29. t. m. ob 15. in ob 18. predstave. Igralo se bo de z adalje v tej sezoni priljubljeno baiko v šestih prizorih »Kraljevič Rožencvet in princina Lilijana«. Tudi šaljiv prolog se je enkrat ponovi. Na praznik Vsih svetih (1. novembra) ni predstave.

— **Ivan Pregelj: »Plebanus Joannes.** Izdala in založila Naša Založba v Trstu 1921. 8°, str. 200. Naslovno stran risal Tone Kralj. Cena 23 Din. Posebne razmere, v katere so bili pahajeni primoraki Slovenci, so rodile tudi živo potrebo po književni založbi, ki naj postane orednje žarišče vsega slovenskega književnega gibanja in umetniškega ustvarjanja. Ustanovila se je Naša Založba v Trstu, ki si je nadelo nalogo, združiti vse primorske književnotvorne sile in zadošiti kulturnim potrebam našega ljudstva s deli, ki se odlikujejo po svoji vrednosti in aktualnosti. V »Jadranskem Almanahu«, ki se nahaja v tisku, bo podala »Naša Založba« pregled primorskega gospodarskega, kulturnega in socialno-političnega življenja s prispevki najboljših delavcev. S »Plebanusom Joannesom« nam je podal Ivan Pregelj eno najlepših povesti zadnjih let, v sočni, izvrstni, prozi, iz katere diha vonj starin, od trpečega srca napisanih kronik. V sredino romana je pisatelj zabli silno poeto tolminskega moza, ki se bori za osvojenj bojenja in očiščenje svoje duše. V njegovi krvi se gneto strup dedov, zdravje moza, besni jezi, trina gorjanska: njim se zoperstavi stremiljenje, d-ha, biti hlapec revnih, ljubezen do tlačenih. V tragični ljubezenski zgodbi Katre in Petra, v boju proti grajščakom in proti čedajskim kanonikom, v strašnem boju s poplavo laži in obrekovanj se dviga v strmi bolečini postava tolminskega moza. In v plastični opisani soliki kuge zraste podoba Plebanusa do zenita in pokaže svojo veličastno podobo: križi trpljenje in vstajenje.

— **Dr. Ivo Šorli: V deželi Čirmurcev.** Podzemna povest za mladino. V Ljubljani 1922. Založila Tiskovna zadruza. Strani 143. Cena broš. knjigi Din 16.—, vez. Din 21.—, po pošti Din 1.75 več. Dva dečka Mihec in Tonček zaideta v podzemlje, kjer prebivajo pritlikavci Čirmurci. Ti jima onemogočijo povratek in tako jih začne dečka uvažati v »pridobitve kulture«, dokler se ne nauče tudi vojskovanja in se ne začno medsebojno pobijati. Po raznih doživljajih in nevarnostih zmaga človeška prebrisanost nad prekanostjo čirmurskega poglavarja in dečka se vrne. Knjiga je namenjena v prvi vrsti že nekoliko razviti mladini. Naslovna stran prof. Kašelj s tajinstvenim modrim kamenom iz dežele Čirmurcev in njegovih divlet celostranskih prav lepih slik bo privlačnost tega vsakakor nevsakdanjega spisa še povečala. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

— **Franc Bevk: Faraon.** Izdala in založila Naša Založba v Trstu 1922. 8° str. 128. Naslovno stran in vinjete dvobarvno naslikal Tone Kralj. Cena broš. 22 Din. »Faraon« je naslov prvi črtici te zbirke, kjer zariše pisatelj strašno vojno ozadje prvega dela knjige: Faraon, najgroznejše bitje sveta, bog vojne, gorja, sramote in krivice, ki ga ne omehuje ne prošnja mož ne obupni jok mater ne solze otrok. Le najčistjši mož, ki pa njem kliče človeštvo bo močnejši od Sile in nas odreši. Ta vizionarna slika, ki je v njej strnjena bolest in hrepenenje tisoletij, tvori okvir osmerim črticam, kjer je Bevk prislunil najčistim utripom vojne groze in jih z močirske roko uklenil v sliko globoke lepote: »Klic žene«, »Praznosta«, »Kako je bilo?«, »Otrok«, »Begunec«, »Avditor« in »Sovka«. S temi črticami je ustvaril koriki pisatelj vredno dopolnitev največji slovenski umetniki vojnih let: »Podobam iz sanj«. Drugi del knjige obsega peto črtico iz socialnega življenja, ki jih odlikuje ostro psihološko opazovanje in žarko čustvo. Odlomki so temna tragika, prepletajoča kot trnje vse ure naših dni, ki z zadnjo črtico »Na četrti galeriji« izzvani v globoko vero v solnce moči in vstajenja. — To delo trajne vrednosti, ki je z njim stolpil Bevk v prvo vrsto naših novelistov, je Naša založba razkošno opremila in dokazala, da se zaveda velike kulturne naloge, ki jo nal vrši na Primorskem. Komisijo v Jugoslaviji za obe knjigi je prevzela »Nova Založba v Ljubljani«.

— **Vodstvo umetniške šole »Prubuda«** javlja, našim upodablajočim umetnikom, da predava g. S. Ogrin o fresko - slikarstvu v ponedeljek dne 30. t. m. od 4. do 6. popoldne, tehniška srednja šola, pritičile, levo. — **Vodstvo umetniške šole »Prubuda«.**

SOKOLSTVO.

— **Dramatični odsek sokolskega društva na Viču** vprizori v nedeljo 29. t. m. ob 8. uri zvečer v svojem domu na Viču Tučičevo dramo »Trhli doma«. Predprodaja vstopnic pri br. Jelenčniku v Rožni dolini in bratu Uranu na Glincih.

— **Sokolsko društvo Ljubljana II.** priredi na praznik ujedinjenja dne 1. decembra 1922 ob pol 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma akademijo. Na sporedu so: telovadni nastop, predavanje, pevski in godbene točke. Vstopnina za osebo 10 D. za otroke 5 D. za člane sokolskih društev v predprodaji pri br. Milko Krapež, urarju, Jurčičev trg, po 5 D.

— **Sokol na Jesenicah** priredi kot drugo gledališko igro v tej sezoni v soboto dne 28. t. m. ob 20. zvečer Meškovo dramatsko sliko »Mati«. Ponovitev igre v nedeljo ob 3. popoldne. Pridite!

— **Sokol v Novem mestu** odkrije nagrobni spomenik prerano umrliemu bratoma Gregorc — vzornemu načelniku-prebuditelju Francetu in zaslužnemu vaditelju Jožetu novomeškega Sokola v sredo dne 1. novembra t. l. na novomeškem pokopališču ob 11. uri dopoldne. Spored: Odhod izpred Narodnega doma ob tritretu na 11. na pokopališče v kroju. Na pokopališču zapoje pevski zbor žalostinko in govori br. dr. Vasilij. Prijatelji in znanci umrlih bratov se pozivljajo da se odkritja v čim največjem številu udeležijo.

DRUŠTVENE VESTI.

— **Društvo »Soča«** naznanja, da prične v soboto dne 28. t. m. z rednimi predavateljskimi večeri. Svoje sodelovanje je zagotovila cela vrsta naših znanstvenikov, literatov, upodablajočih umetnikov in politikov. Predavanja vršila se bodo v novo prirejenem salonu restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Dne 28. t. m. predaval bo vseučiliški profesor g. dr. Pavel Groselj. Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

— **Dva tečaja za žensktvo** priredi »Splošno žensko društvo« tekem mesecev novembra, decembra in januarja. Vsak tečaj bo obsegal približno 10—12 predavanj, ki bodo med seboj v organski zvezi. V enem tečaju bo predaval vseučiliški prof. dr. K. Ozvald »O telesnem in duševnem razvoju male dece«. Drugi tečaj je prevzel znani strokovnjak, g. med. dr. M. Ambrožič. Predavati hoče poljudno in praktično. »O negi dojenčka in male dece«. ter bo pojasnjeval svoja predavanja tudi s sklopičnimi slikami. Začetek kurzov bo drugi teden meseca novembra. Oba kurza se vršita v fizikalni dvorani na učiteljski. Vsak predavatelj bo predaval po eno uro na teden, in sicer od pol 6. do pol 7. zvečer. Učnina za en tečaj znaša samo 10 Din. Dobrodošla je vsaka Slovenka in vsaka žena sploh. Ako pokaže žensktvo dovolj zanimanja za te praktične vede, priredi »Splošno žensko društvo« tekem zimskih in pomladanskih mesecev v raznih delih mesta takoj poljudna predavanja. Priglasiti se je čimprej v Splošno žensko društvo, Rimska cesta 9. vsak torek, četrtek in soboto od 5.—7. zvečer. Ondi je plačati tudi učnino.

— **Dramska sekcija »Preporoda«** priredi v nedeljo dne 29. t. m. v Sokolskem domu v Mostah Petar Petrovičovo dramo »GOZD«. Pri predstavi sodeluje orkester »Preporoda« pod vodstvom g. Bernika. Dišajstvo naklonjeno občinstvo vabimo na to prireditev.

— **Čevljarska zadruza** za Ljubljano in okolico, sporoča vsem čevljarskim molstvom, pomočnikom in drugim interesentom, da so prostori zadruge od 30. oktobra t. l. naprej v Hrenovi ulici št. 4. Uradne ure so vsaki ponedeljek in sredo od 10.—12. ure dopoldne.

— **Otvoritev plesne sezone** bančnega uradništva pod pokroviteljstvom ge. ravn. Tikačeva in častnega damskega komiteja, prične v sredo dne 4. novembra v veliki dvorani Narodnega doma ob 20. uri s sodelovanjem godbe Dravske divizije. P. n. bivše posetnike plesnih vaj vjudno vabimo, da nas počaste z obilno udeležbo. Redne plesne vaje vsako sredo ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma. Eventuelne informacije daje »Zveza bančnih uradnikov Jugoslavije, podružnica v Ljubljani«. — Odbor.

Edino sredstvo.

Štiri leta se že ponavlja pri nas ena in ista stara pesem. Kadarkoli začujemo o novem nasilju fašistov v Primorju, vselej zaropotamo nad našo vladu, ker nam premalo odločno brani naše brate tam preko, in vselej protestiramo proti barbarizmu Italijanov. In ko smo se dovolj naprotistrali, ko smo se zadosti naslajali ob svoji papirnati odločnosti, pa se oddahnemo in se umirimo, kot da bi dosegli kak uspeh. Življenje pa gre svojo pot naprej in v kratkem doznamo, da so doživeli naši bratje v Primorju novo nasilje. Štiri leta traja že to naše kričanje, štiri leta se že vrši ta, dejali bi, circulus vitiosus, in mi se še vedno nismo streznil.

Kljub obilici prežitih neuspehov, kljub vsej številnosti prejetih batin, pa se še vedno ne moremo pospeti do spoznanja, da so vsi protesti le za v koš, vsa ropotanja brez cene in vse junačnje neresna gesta.

Iz protestov je treba preiti k delu, od besed k dejanjem. To je edino sredstvo proti nasilju, v tem je edina rešitev bratov.

To delo pa mora vršiti vsak od nas in in Jugoslovenci, ki bi ne mogli pripevati h končni odrešitvi bratov.

Nič drugega ni treba storiti, ko da smo člani Jugoslovenske Matice in že sodelujemo v veliki obrambi naše zemlje in že smo med graditelji naše bodočnosti.

Brez vsega je jasno, da ne more biti naša naloga za enkrat drugo, ko da ohranimo svoj živeli, ker brez njega smo izgubili tudi zemljo. Ni pa med nami organizacije, ki bi s tako vnmemo, s tako požrtvovalnostjo in zato tudi s tolikim uspehom skrbela za naše brate tam preko, kakor ravno Jugoslovenska Matica.

Kar je storila že dosedaj Jugoslovenska Matica na kulturnem polju, kako je skrbela za razširjenje slovenske knjige, te tako močne in silne agitatorke za našo misel, bo vedno zapisano z zlatimi črkami v zgodovini slovenskega kulturnega življenja.

Nič manjše niso zasluge Jugoslovenske Matice na gospodarskem polju. Rešitelj v skrajni sili je vedno Jugoslovenska Matica, toda ne oni podporniki, ki s svojo podporo demoralizira ljudi, temveč ki podpira te, da vzudi oziroma pomnoži požrtvovalnost do narodne misli.

Jadransko vprašanje se ne rešuje le v Primorju temveč tudi v mejah naše države. Če bo pridobil ves Jugoslovenski narod za našo misel, če bo Soča bratu v južni Srbiji ravna tako sveta ko med nami, tedaj je naša končna zmaga zajamčena. Ni pa organizacije v naši državi, ki bi se glede notranje propagande mogla meriti z Jugoslovensko Matico.

Prvovrstne kakovosti je delo Jugoslovenske Matice, toda ne še zadosti intenzivno. Vedno večje so naloge, vedno večje so zahteve in krog prijateljev Jugoslovenske Matice mora rasti v istem razmerju, kakor rastejo potrebe tam preko. Če bomo izvedli to, potem smo pomagali bratom, potem smo pomagali nasilje, drugega sredstva pa ni.

Če začujemo v bodoče zopet o nasilju nad našimi brati, tedaj ne protestirajmo in ne ropotajmo, temveč v smislu nekdanjih slavni dni, položimo svoj obolus na oltar domovine. Ni treba da bi bil ta obolus vedno le denar. Znatno pomagamo tudi s tem, če pridobivamo nove prijatelje Jugoslovenski Matici, če storiimo prav vse, kar je v naši moči, da bo ves jugoslovenski narod glasno izpovedal, da je Jugoslovenska Matica mati nedreženih, da iz nje izhaja rešitev Primorja, da mora zato vsak Jugosloven biti član Jugoslovenske Matice.

To je edino sredstvo, ki sigurno prinese zmago.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1922.

— **Poverjenik in minister.** »Jutro« ne gre v glavo, kako da je imel poverjenik za pravosodje pravico, izpreminjati zakone, minister pa da bi je ne imel. Naj ga poučimo. Deželna vlada za Slovenijo in njena poverjenikstva so bila po prevratu povsem avtonomna. Smela so izdati zakonem enakovredne naredbe ter zakone tudi izpreminjati. To je veljalo vse dotlej, dokler nismo dobili narodnega predstavništva in dokler ni bilo imenovano ministrstvo za našo od 1. decembra 1918 dalje de iure obstoječo državo. Od tega trenutka dalje je prešla zakonodajna oblast na narodno predstavništvo in odnoso na celokupno ministrstvo. Poedini minister take oblasti ni imel; tudi po srbski ustavi minister sam ni smel izpreminjati zakonov ali dajati naredb, enakopravne zakonom. To obrazložiti ministru je bila poverjenika za pravosodje ne samo pravica, ampak njegova dolžnost. A g. dr. Kukovec imenuje to »poseganje v suverenost države«. To je prav tako gorostasnost kakor ona, ko se je na nekem shodu povspel do trditve, da je »proti kralju, kdor zahteva revizijo ustave.« »Jutro« bi bolje storilo, ako bi takih stvari ne branilo, razen če mu je na tem, da hoče deliti dr. Kukovecovo slavo.

— **Občni zbor »Zveze slov. zadrug«.** Zvesti svojemu načelu, da ne gre zanašati v denarne zavode dnevne politike, smo poročali o občnem zboru »Zveze slov. zadrug« kratko in se omejili le na konstatacijo njegovega izida. Ker pa naziva »Jutro« naše poročilo kot »bajko, izmišljeno in hudobno zavito notico«, je treba, da izpregovorimo jasneje. G. Ribnikar v resnici ni kandidiral za predsedstvo, ker se je hotel kot predsednik naravnost vsiliti, čeprav mu je občni zbor na nedvoumen način pokazal, da ga odklanja. Preziranje volje občnega zbora s strani g. Ribnikarja je bilo tako predrzno, da mu je občni zbor izrekel glasno svoje nezaupanje, na kar je storil nadzorstveni svet potrebne korake. Ves nastop mladine je bil tak, da so jih obsojali lastni pristajši in odkrito izjavljamo, da bomo sporočili tudi druge podrobnosti iz občnega zbora, če ne bodo mladini prenehali s svojo nesramnostjo. Drugače se vendar ne more nazivati nastope mladine, ki niso imeli niti četrtine glasov za seboj, pa so hoteli zapovedovati občnemu zboru in mu vsiliti g. Ribnikarja kot predsednika. Dne 3. decembra pa se bo že videlo, kdo je tisti osel z zelenimi očali, ki vidi travo mesto oblancev. Občni zbor »Zveze slov. zadrug« je za to prvi znak.

— **Čudne metode** opazujemo danje čase pri »Jutru«. Lahko bi to za beljeno pisarjenje imenovati še vse drugače. Pa se ne izplača več, motiti to gospodo okoli »Jutra« — da obrnemo ta znani izraz — v njeni zavednosti, v njeni obupni megalomaniji, s katero je skušala vstrahovati vso slovensko javnost. Danes je strah pred »Jutrovimi« bogovi že — prazen. In če se je do sedaj vsled znanih pritiskov polnih razmer že kdo tresel pred močno roko in vsega mogočeno voljo političnih in duševnih aristokratov, se danes vsakdo, če in kdor ni mogoče zasebnih udeležencev pri vsem tem povojnem njihovem postopku, že smeje brez vse skrbi pred različnimi grožnjami, o katerih se je ta teden semintja še govorilo po naši sicer dobro informirani Ljubljani. Vse dosedanje in hvale bogu tudi bodoče in še pripravljene grožnje so tedaj tudi — prazne. In če se je petkovo »Jutro« s svojim g. dr. Žerjavu posvečenem uvodniku zaprlo zopet enkrat v »Jadransko banko«, češ ona pomaga slabiti našo državo, da krepko razdira in podira, ne štedeč poslednje ostanke svojih kopnečih rezerv, beležimo ta najnovejši napad na naš jugoslovanski denarni zavod kot najnovejšo metodo teh poprejšnjih in pred kratkim odslavljenih gospodarjev »Jadranske banke« in njenih rezerv! Taki izbruhi sami sebe obsojajo v obeh vse naše poštene javnosti. Soditi pa bode imela o tem gospodarskem napadu tudi sodna oblast, pred katero se bode — kakor čujemo — postavila vsa gospoda okrog »Jutra« en bloc, kjer jim bo dana prilika, da brez intervjujev a la »Börse« pokažejo svoje roge, pa tudi svoje — žepe.

— **Nesramen napad** na delegata ministrstva financ dr. Šavnika priobčuje »Naprej« z dne 28. oktobra t. l. Ta napad se sam obsoja, ker je notorično znano, da je dr. Šavnik v vsakem oziru ne samo mož na svojem mestu, marveč tudi eden najboljših uradnikov, kar jih sploh imamo v finančni stroki. Obsojamo ta surovi napad, ki operira tudi z nizkotnimi osebnimi inzulti, tem bolj, ker vemo, da ga je diktila

zgolj osebna mržnja in zavist ter težnja, spraviti ob ugled in vpliv tega odličnega našega uradnika, glede katerega smo lahko veseli, da ga imamo na tem težkem in odgovornem mestu.

— **Mladini proti Ljubljani.** Glasilo mladinske organizacije »Jutro« ne najde niti besedice kritike, še manj po obsodbi na naslov vrhovnega predsednika slovenskega dela demokratske stranke dr. Kukovca, ki je vpriporil na Štajerskem sistematično gonjo proti Ljubljani, odkrekač ji pravico, da se še nadalje imenuje narodno in kulturno središče slovenskega naroda. Konstatujemo to v vednost in ravnanje ljubljanskih volilcev.

— **Poroči se je danes g. Franta Kovář,** prokurist ljubljanske kreditne banke, poročnice v Mariboru, z gđ. Jožico Paleček, hčerko trgovca v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Čestitamo!

— **Smrtina kosa.** Umrli je v Zagorju g. Ignacij Bajcar, posestnik, gostilničar itd. Blag mu spomin!

— **Iz Slovenskega zidarskega in tesarskega društva.** Predsednik tega društva Anton Merljak je, kakor je znano, na mladinski kand. listi, kar je v društvu vzbudilo splošno nevoljo. Kakor poroča »Jugoslavija«, je imel odbor tega društva preteklo nedeljo sejo, na kateri je soglasno izrekel predsedniku Merljaku nezaupnico in ga pozval, naj odloži svoje mesto. Anton Merljak se je tej zahtevi uklonil in izjavil, da izstopi 1. januarja iz društva.

— **Velikodušen dar.** Generalni konzul Češkoslovaške republike dr. Otokar Beneš se je tudi ob letošnjih proslavi Češkoslovaškega narodnega praznika, katerega proslavimo tudi mi v bratski vzajemnosti danes dne 28. t. m., spomnil kulturnih slovenskih ustanov ter je daroval pri tej priliki »Jugoslovanski Matici« velikodušno darilo 10.000 K. — Pokrajinski odbor »Jugoslovanske Matic« v Ljubljani se blagorodnemu gospodu darovalcu za to darilo najiskrenejše zahvaljuje.

— **Usposobljenostni izpit za pouk stenografije** na srednjih šolah in tem šolam sorodnih učiliščih je položila pred državno komisijo z odliko gospa Minka prof. Ročidova.

— **Za veterinarje.** V področju pokr. uprave za Slovenijo, oddelka za kmetijsko sta razpisani mesti veterinarskega referenta pri okr. glavarstvu v Konicah in pri okr. glavarstvu v Črnomlju, slednje s sedežem v Metliki. Natančnejše določbe so v razpisu v Uradnem listu.

— **Novo tarife za notarje in odvetnike.** »Uradni list« št. 112 objavlja ministrske navedbe o notarski tarifi, o tarifi za pristojbine notarjev kot sodnih komisarjev in odvetniški tarifi. Vse tri tarife veljajo za področje višjih deželnih sodišč v Ljubljani in v Splitu ter stopijo v veljavo dne 1. nov. t. l. — Tarife izidejo v kratkem tudi v priložni knjižici.

— **Kolektivna pogodba z blaginjalnimi zdravniki.** Novo kolektivno pogodbo, veljavno iz 1. julija 1922, ki jo je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani sklenil z Zvezo blaginjalnih zdravnikov v Sloveniji, je Središnji urad za osiguranje radnika v Zagrebu odobril na seji svojega ravnatelstva dne 20. oktobra 1922.

— **Novo lekarno** v Ljubljani na Miklošičevi cesti 36, v neposredni bližini glavnega kolodvora, je otvoril M. Pr. R. Ramor. — **Snežilo je včeraj ves popoldan** in v noč po gorenjskih hribih in planinah, v Ljubljani pa manjka nižjim in srednjim slojem potrebnega premoaga, če zdaj, ko kaže topolmer v sobah samo + 9° R in je sneg pred pragom.

— **Žrjavi in divje gosti** se že zbirajo na pot v južne kraje. To so naši prvi oznanjevalci bližajoče se zime. — **Brezobzirnost.** Poročajo nam: Včeraj (v četrtek) zvečer je pripeljal avtomobil IV. 220 nekega gospoda v Reiserlevo hišo na Resljevi cesti in zavozil naravnost na trotoar, s čimer je bila pasaza ovirana. Ljudje so bili prisiljeni hoditi po blatu. Opozarjamo policijo na take slučaje brezobzirnosti.

— **Železniške delavnice.** Kakor je bilo v nekaterih listih čitati, je železniški minister pred kratkim obljubil izposlovati kredit za zgradbo teh delavnic za nekatera mesta, med njimi tudi za Ljubljano. Prostor je bil svojčas od avstrijske uprave že določen poleg gorenjske proge v Spodnji Šiški. Umetno bi bilo, da bi se sedaj mestna občina in poslanci pobirali za realiziranje te ideje, da ne bo prepozno in pozneje stavbišče predrago.

— **Blato s prehodovi** Zdaj ob vednem deževju so ceste in prehodi polni luž in blata. Če že ni mogoče sproti postirati blata s cest, pa se naj vsaj prehod pomejejo in posujejo z drobnim peskom.

— **Razne ustanove za reveže.** Mestni magistrat razpisuje več ustanov za revne novoporočence in za onemoglo posle itd. Razpis je na mag. javno razglasil in se naj se zainteresirani tam bliže informirajo. — **Automobilni promet na pokopališčih.** Automobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da bodo vozili za časa praznikov, t. l. v nedeljo in torek popoldan in sredo cel dan — omnibus iz mesta na pokopališča. Postajališča: Kavarna Evropa, mltnica na Vidovdanski cesti, ob mltnici na Zaloški cesti pri sv. Petri cerkvi. Cene: Od kavarne Evrope na pokopališče ali obratno 5 D; od Vidovdanske ceste oziroma Zaloške ceste na pokopališče ali obratno 4 D za osebo, vozilo se bode vsako pol ure.

— **Iz pisarne šentjakobskega gledališkega odra.** Vsled obolnosti g. Vere v glavni vlogi »Gospoda Senatorja« gostuje iz prijaznosti dne 28. in 31. t. m. g. Ivan Cesar, član Narodnega gledališča v Ljubljani.

— **Ljubljanski trg.** Cene še vedno padajo. Moka št. 0 se prodaja po 21 do 22 K na drobno. Izgleda, da se bo za kratko dobo ustalila cena na 20 K za kg št. 0. Kasneje smemo pričakovati zopetnega padca močnih cen. Slanina na drobno 100 do 106 K po kvaliteti, na debelo 90 do 95 K, domača mast 120 K, ameriška 106 K. Smemo pričakovati, da bo cena slanini kot masti v kratkem še bolj padla. Debeli prašiči se plačujejo v Ljubljani pri oddaji v posamnih komadnih po 58 do 64 K kg žive teže po kvaliteti. Mese vseh vrst je na trgu dovolj; kvaliteta povojna. Cene so ostale na prejšnji višini vsled nenavadnega padca cen surovih kož. 15. oktobra so se plačevale težke goveje kože še po 70 K kg, lahke po 60 K, telečje po 75 K, današnja cena težki goveji koži 50 K, lahki 40 K, telečji 60 K. Pocenjenje kož bo imelo za posledico pocenitev usnja. — Današnje cene specerijskega blaga so sledeče: kristalni sladkor 60 K, v kockah 70 K, namizno olje 88 K, jedilno olje 78 K, kava Portoriko 192 K, Santos 128 K, Rio 116 K, riž I. vrste 38 K, II. vrste 32 K, testenine I. vrste 56 K, II. vrste 48 K.

— **Iz Tržica** nam pišejo: V nedeljo dne 29. oktobra 1922 praznuje slovenski narod petič spomin osvobodjenja izpod avstrijskega jarma. Ta spomin bomo praznovali najdostojneje, če se ob začetku šolskega leta spomnimo z malim darom naše revne šolske mladine. Cene knjigam in vsem šolskim potrebščinam so tako poskočile, da si jih večina učencev ne more kupiti. Priskrbimo jim vsak po svojih močeh na pomoč. Mladina mečanske šole bo v soboto in nedeljo vladno potrkala z nabitralno polo na Vaša vrata v upanju, da se odpro iz ljubezni do nje. Uslušte njene prošnje in darujte po svojih močeh!

— **Začasna zatvoritev pošte** Pučenci v Prekmurju. Dne 10. septembra t. l. se je pošta Pučenci (Prekmurje) zaradi pomanjkanja kompetentov začasno zatvorila ter se je njen okoliš dodelil pošti Murska Sobota. — **Požar v Kamenščaku.** V Kamenščaku v Prekmurju je izbruhnil v nedeljo 15. t. m. požar pri posestniku Ploju. Zgorlelo je celo poslopje, kakor tudi gospodarski stroji, 5 svinj in ena krava. To je letos peti požar v Kamenščaku. Škoda znaša več 100.000 kron. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja.

— **Konfiskacija denarja.** Pri brzovlaku 4 Trst Dunaj je v petek v Mariboru zaplenil carinski uradnik Rudež nekatero tržaško trgovcu, potujočemu na Dunaj znesek 355.000 Din. Od te konfiskacije bi moral Rudež kot nagrado prejeti okoli 180.000 Din. Konfisciral se je trgovcu ta znesek, ker je tajil da bi imel pri sebi denar. A pri reviziji se je ugotovilo, da je imel denar skrit. — **Na mejli zopet finančni organ.** Iz Maribora nam poročajo: Obenem s preselitvijo ruskih kadetov iz tabornišča Strnišča, ki se te dni v treh velikih transportih odpeljejo v Belo Cerkev, so ruski vojniki pred dnevi zapustili službo na glavni mejni kontroli v Mariboru, katero službo so zopet prevzeli naši finančni organi.

— **Vlak povozil kravo.** Na progi Murska Sobota-Hodoš, blizu postaje Mačkovec je pretekli teden vlak povozil kravo, ki se je pasla na progi. Vlak se radi hude strmine ni mogel takoj vstaviti. Kravo so zaklali in meso razprodali.

— **Nesreča ali samomor?** Uradnik Fran Selan je v četrtek zvečer slišal, ko je šel čez Poljanski most obupne klice »na pomoč«, ki so prihajali iz Grubarjevega prekopa. Radi hude teme pa se ni dalo ničesar razločiti. Očividno se je zgodila nesreča, ker Grubarjev prekop med domobranksko vojašnico in klavnico ni ograjen in tudi ne gori nobena luč. Krike je slišal tudi mltničar Franc Jarc. Baje so bili glasovi moškega. Dosedaj se ni še ničesar dogladno o ponesrečenju.

— **Obsodba radi neoznačenih in prevzanih cen.** Iz Maribora poročajo: Trgovcu Francu Travisanu se ni zljubilo označiti cen kuhinjski posodi, metlam in fižolu. Radi tega je bil obsojen na 24 ur zapora in 100 Din. globe. — **Bejšak Marja** je kupila hrucke po 3 za eno krono, prodajala pa jih je po 2 za tri krome. Bila je zato obsojena na 24 ur zapora in 200 Din. globe. — **Mesar Karl Polenik** je bil obsojen na teden dni zapora in 100 dinarjev globe oziroma 20 dni zapora in na povrnitev sodniških stroškov, ker je meso predrago prodajal, torej cene navijal.

— **Vlom v Novem Sadu.** V nedeljo 22. oktobra so neznan storilec vlomili v stanovanje bančnega ravnatelja Maksa Kasovića ter odnesli za 100.000 kron denarja in perila. Istočasno so vlomili v prtilično stanovanje zobotehnik Bergerja in odnesli razna zobjavna, zlato in platino.

— **Fingiran rop.** Pretekli teden je bil neki uradnik Narodne banke v Splitu, ko je imel pri sebi večji znesek, v večji banke nenadoma napaden in oropan za veliko svoto 1.500.000 K. Policiji v Splitu pa je postala stvar zagonetna in dogmala je, da je bil uradnik v zvezi s svojim slugom, s katerim sta si kasneje denar razdelila. Oba sta bila aretirana in navzile njihovim zankanju oddana sodišču.

— **Tatvina.** V Beltnicih na Prekmurskem je neznan umovnik ukradel Ivanu Cigutu 46.000 kron in 15.000 kron vredno zlato uro z verižico. Tatvina je bila izvršena med tem, ko je krčmar Cigut sladko spal. — **Čuden patron** je vsakakor neki Jeršek Avgust. V četrtek 24. t. m. ob 11. ponoči je prijel stražnik v Kolodvorski ulici, ko je pred gostino »Tisler« streljal s samokresom v zid. Stražniku je izjavil, da ga je zapustila njegova verna Gizele natakarka pri Tislerju. Hotel je izvršiti samomor, pa je poskušal, če gre kroglja v zid in če revolver funkcioniira. Na policiji so čudnemu kandidatu smrti samokres zaplenili, ker ni imel orožnega lista.

Najnovejša poročila.

Objava in odobrenje zvezne pogodbe med našo državo in Češkoslovaško.

— **Beograd, 28. oktobra.** (Izv.) Za danes dopoldne je sklicana seja ministrskega sveta. Te seje se udeležijo vsi ministri razun onih, ki so odpotovali v Prago na narodne svečanosti češkoslovaške republike. Na seji bo zunanji minister poročal o zvezni državni pogodbi, sklenjeni dne 31. avgusta t. l. v Marijskih Laznih. Nj. Vel. kralj Aleksander

Italija na kritičnem razpotju.

— **Rim, 27. oktobra.** (Izv.) Vsi ministri so izročili svoje portfelje v roke ministrskega predsednika. Demisijska Factina kabineta se oficijelno naznači tekom današnjega dneva.

— **Rim, 27. oktobra.** (Izv.) »Giornale d'Italia« objavlja vest, da koraka iz Neaplja proti Rimu 24.000 dobro oboroženih fašistov.

— **Rim, 27. oktobra.** (Izv.) Kakor javlja »Giornale d'Italia«, prevzema vlado Giolitti ali Orlando. Dosežen je sporazum med Mussolinijem in Giolittijem. Fašisti zahtevajo, da se odstrani sedanji notranji minister Tadddei, minister pravde Alessio in minister kolonij Amendolo. Ti trije ministri so po mnenju fašistov njim nenaklonjeni.

— **Rim, 27. oktobra.** (Izv.) Po poročilih iz Pize so fašisti tam odredili popolno mobilizacijo fašistovskih oddelkov. Fašisti se pripravljajo za pohod proti Rimu.

— **Rim, 27. oktobra.** (Izv.) Z ozirom na priprave fašistov za pohod proti Rimu je izročena vsa oblast za vzdrževanje javnega reda in miru popolnoma v roke vojaške oblasti. Pomnožene so

I. je to pogodbo podpisal v Kuma novu dne 24. t. m. Pogodba je sklenjena za dobo petih let.

— **Praga, 28. oktobra.** (Izv.) Na današnji slavnostni seji bo predložena češkoslovaškemu parlamentu v odobrenje zvezna pogodba med češkoslovaško republiko in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, Italija na kritičnem razpotju.

straže. Močne vojaške patrulje korakajo po mestu. Postavljene so tudi strojnice.

— **Rim, 27. oktobra.** (Stefani.) Ko je kabinet končno proučil politični položaj, je Facta sklenil podati demisijsko.

— **Rim, 28. oktobra.** (Izv.) Nacijonalisti so proglasili popolno mobilizacijo po nekaterih krajih tako v Pizzi.

— **Rim, 28. oktobra.** (Izv.) Danes se je sestel ministrski svet, da končno veljavno razpravlja o demisijski. Demisijska je sklenjena. Kralj se je povrnil v Rim.

— **Rim, 27. oktobra.** (Havas.) Sklep demisijske ministrskega sveta, ki je bil storjen na nepričakovano sklicani seji, najšnji seji, bo objavljen uradno baje šele v petek. Ministrski svet je bil sklican vsled brzogajke, ki jo je prejel ministrski predsednik Facta od Orlanda, v kateri ta poroča, da je prišlo med fašisti z ene, Orlandom in Giolittijem s druge strani do sporazuma glede udeležitve fašistov v vladi. Giolitti naj bi prevzel v kabinetu predsedništvo in notranje zadeve, Orlando pa zunanje zadeve. Fašisti naj bi dobili dva portfelja, menda vojno in javna dela.

Pred rekonstrukcijo vlade.

— **Beograd, 28. okt.** (Izv.) Za danes dopoldne je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri pridejo v razpravo važna vprašanja zunanje politike. Vest o neposredni rekonstrukciji vlade, postajajo čimdalje bolj verjetne. Ni izključeno, da podajo tekem prihodnjih dni demisijski demokratski ministri na podlagi prejšnjega odloka demokratskega kluba.

— **Beograd, 28. okt.** (Izv.) Predsedstvo parlamentnega demokratskega kluba je sklicalo za 4. novembra t. l. ob 10. dopoldne klubovo plenarno sejo. Ker so na dnevnem redu zelo važne politične zadeve, poziva predsednik vse demokratske poslance, da brezpogojno prisostvujejo tej seji. Kakor javljajo nekateri listi, gre pred vsem za vprašanje demisijske vlade in za nadaljni obstoj konflicije.

Demarša Romunske v parlamentu.

— **Budimpešta, 27. oktoba.** (Izv.) Rumunski poslanik je danes dopoldne izročil madžarski vladi protest proti govoru posl. Szillegija v madžarskem parlamentu o kronanju romunskega kralja v Albi Juli. Obenem je poslanik ostro protestiral proti načinu pisanja Andrássyjevega organa »Magyar Ország«, ki je v več člankih blatil romunsko vlado in kralja.

— **Požar.** Danes zjutraj je izbruhnil ogenj v stanovanju šoferja Stankota Kaplje v Komenskega ulici 26. Ogenj je prvi opazil stražnik Sešek, ki se mu je posrečilo z nekaj drugimi osebami, da ga je tekom tridesetminutnega gašenja omejili. Avizirana je bila tudi požarna bramba in sta bila na Gradu oddana dva strela, ki sta marsikatero ljubljansko zbudila iz sladkega spanja. Požar je napravil šoferju Kapli 8000 K škodo. Zgorelo mu je 100 kg krompirja in več obleke. Lastnik hiše Konrad Brezovšek trpi 50.000 K škode, ki je pa krita z zavarovalnico. O požaru še poročajo: Pod stopniščem je imela stranka nabrže spravljene pekel, ker se je našlo posodo in pa pepel v njej. V istem prostoru so bile razne cunje in nekaj drv. Ogenj je vžgal stopnice, ki so zgorele ter vrata ter prečel v podstrešje. Začutil je požar tamkal stanovalci dijak, ki je sklihal zjutraj okoli pete ure prasketanje in pokanje v kuhinji ter opozoril stranko na to. Na alarmne strele odzvalo se je takoj ljubljansko prostovoljno gasilno društvo, ki je stalo, broječ 12 mož, pripravljeno v Gasilskem domu, da v slučaju pomoči stopi v akcijo.

— **Iz Amerike.** Številni urad v Washingtonu je priobčil pred kratkim podrobne številke o prebivalstvu v Clevelandu. Slovencev je naštel 24.804, dočim jih je bilo l. 1910 samo 14.219. Pri številu pa se je po splošni sodbi med Slovencev v Clevelandu mora biti vsega skupaj okoli 30.000 Slovencev. Srbov in Hrvatov je 6.433, Bolgarov pa 422, Poljakov je 65.841, Čehov 43.997, Slovakov 28.223, Rusov je 14.145. Cleveland je tako največja slovenska naselbina v Ameriki. — V oknu uredniških prostorov »Ameriške domovine« so razstavljene slike z jugoslovanskega sokolskega

Obisk misije Društva narodov v Beogradu.

— **Pariz, 27. oktobra.** (Izv.) Po poročilu »Agence Havas« iz Zeneve, od potuje v soboto zjutraj posebna misija Društva narodov v Beograd v svrhu študija nacionalnih, političnih in gospodarskih razmer naše države. Misijo vodi sir Erik Dramont, glavni tajnik Društva narodov.

— **Beograd, 27. oktobra.** (Izv.) Beogradska vlada je dobila obvestilo, da prispe v nedeljo zvečer z orijent-ekspresom posebna misija Društva narodov v Beograd. Misijo vodi sir Erik Dramont, glavni tajnik Društva narodov, ki je bil svoj čas osebni tajnik angleškega ministrstva za notranje zadeve. Z neumornim in nesebičnim delovanjem v Društvu narodov si je pridobil veliko popularnost in neocenljive zasluže za človeštvo.

Nov stanovanjski pravilnik.

— **Beograd, 28. oktobra.** (Izv.) Tekom prihodnjih dni prične v ministrstvu za socialno politiko podrobna razprava o novem stanovanjskem pravilniku, ki bo veljaven za vso državo. Po predlogih interesiranih organizacij je sklepati, da bo treba nekatere določbe bistveno izpremeniti. Organizacije hišnih posestnikov ugovarjajo marsikateri določbi ter smatrajo, da so hišni posestniki v marsičem prikrajšani.

ga zleta v Ljubljani. Slovani, kakor tudi drugorodci se kar tarejo okoli okna in radovedno ogledujejo lepe slike s tako znamenitega sokolskega zleta.

— **Areacije nevarnih potepuhov.** V Laškem so aretirali orožnik 30letnega Alojzija Paltrija, ki je 21. oktobra izmaknil v neki ljubljanski kavarni g. Košmellu 10.000 kron vredno suknjo. Pri aretaciji je izjavil, da je ukradel suknjo radi mraza. — **Nadalje** je bil prijet 22letni Pavel Kaiba iz Pregrada na Štajerskem, ki je v Kolodvorski ulici izmaknil nekemu gospodu 4000 kron. — Na progi Zidan most — Zagreb pa sta šef II. kriminalnega oddelka Topikar in detektiv Podobnik aretirala že dolgo časa iskane pustolovca Antona Vrankaria iz Ljubljane. Slednji se zasljuje že od leta 1920, dalje in ima na vesti nebroj malih in večjih tatvin.

Borzna poročila.

Krona v Curlihu 2.30.
— **Curlih, 28. okt.** (Izv.) Današnja borzborza: Zagreb 2.30, Berlin 0.14, Dunaj 0.00725, Praga 17.40, Budimpešta 0.22, Milan 22.075, London 24.74, Pariz 39.05, New-ork 5.54.
— **Zagreb, 28. okt.** Današnja borza ni poslovala.

TURISTIKA IN SPORT.

— **Ilirija: Slovan.** Na sportnem prostoru Ilirije pred državnim kolodvorom se vrši v nedeljo 29. t. m. ob 15. uri nogometna tekma med Slovanom in komb. moštvovm Ilirije. Preteklo leto je vsled izjube igralcev nazadoval, letos pa njegovo prvo moštvo zopet lepo napreduje. Nahaja se z Jadranom na čelu prvenstvene tabele II. razreda ter ni izključeno, da doseže spomlad zopet prvorazrednost.

DOPISI.

— St. Vid pri Ljubljani: Značilne za klerikalne nazore je, da se zdi »Slovenčevemu« dopisniku iz St. Vida skrajno neokusno, kar smo odgovorili na župnikova izvajanja in »Domoljubove« dopise. Se bolj kot skrajno neokusno pa se nam zdi napadanje naprednega učiteljstva in sokolstva v klerikalnih listih radi nastopa sokolske častne straže pri pogrebu. Kolikor nam je znano, je častna straža nastopila v smislu predpisov JSS, zato je vsako kričanje odveč. Svetujemo pa Sokolu v St. Vidu, naj da stvar preiskati in ugotoviti, v slučaju drugačnih informacij naj v silnih slučajih nastopa po novih navodilih in bog jim bude gotovo odpustil, če so se kaj pregrešili, če se tudi šentvitski bog srdi in ne pripozna nobene odpuščanja, kar je po verskih nazorih tudi več kot neokusno.

— Župnik in kaplan. Poročajo nam: »Po tem vas bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci, da se med seboj ljubite! Ta krasni Kristusov nauk se je v župnišču pri Sv. Petru nad Mariborom praktično izvajal ta-

kole: Župnik in kaplan sta bila v večnem prepiru, ki je zavzel take dimenzije, da je župnik kaplanu odpovedal hrano in maše. Kaplan je bil denunciran in tožen, da je grdo govoril o Srbih, sploh o Jugoslovanih in da tudi ponoči dela obiske pri nežnem spolu. Nekega dne je kaplan vpričo nekega viničarja rabil besede: »ein grosser Trottel, ein grosser Falot ist er«. Župnik je smatral, da je kaplan s temi izrazi počastil njega ter je kaplana tožil. Kaplan je bil obsojen na 4000 D. Ker mu je bilo to vendar preveč, se je pritožil na vsiljeno sodišče, ki je obsodilo sicer potrdilo, toda znižalo kazen na 1000 D. Pri tej priliki je kaplan v dvorani odvetnika dr. Juvana razžalil, rekoč: »sram vas bodi, klerikalec! Ker se je s tem dr. Juvan čutil žaljenega, se ne bo konec afer g. kaplana Andreja Klobase.

— Iz Straže pri Novem mestu: Ne vemo, kaj tako mečkalo na naši pošti z obljubljenim telefonsko govorilnico. Pač jim celica dela take ovire. No, če je samo to, potem bomo vsakega v doglednem času že lahko telefonirali. — Vina smo pridelali dosti več kot lansko leto. Mošt je nena-

vadno sladak, in lahko rečemo, da ne bo letošnje vino nič mnogo slabše od lanskega. Saj smo pa tudi imeli vročino in sušo do konca avgusta, da nas Bog vari. Kdor je trgal ob vedrem vremenu, je dobro zadel. Tisti pa, ki so trgali v deževju, ga bodo imeli več, pa bo tudi bolj voden.

— Iz Škofljice. Na čisti, ki drži na Pijavo gorico, je večerajšnji vlak povozil vola. Vol je stal ravno na tiru, ko je vlak šel čez cesto proti kolodvoru. Stroj je vola podrl in ga precezel, da je bil na mestu mrtov. Na zapreženje se je vlak ustavil. Izvlekli s ovla izpod stroja, kolikor se ga je dalo izvleči ob slabi železniški lesčerbi, potem je vlak odstopil naprej na postajo. Na zgoraj omenjenem križišču se je že dogodilo več nesreč, ker ni nobenih železniških zatvornic. Zadnji čas je že, da dobimo na tem mestu varnostno napravo, sicer se bodo še dogajale nesreče.

— Iz Zirov. V nedeljo dne 22. oktobra je bil v Zireh ustanovljen občni zbor Kola jugoslovenskih sester. V šolskem poslopiju se je zbralo mnogo našega zavednega žensstva, ki je s popolnim umevanjem prisostvo-

valo ustanovitvi tega velevažnega ženskega društva, čigar podružnice delujejo po naši širni domovini v nacionalnem in humanem duhu. Od glavnega odbora iz Ljubljane je prisostvovala ustanovitvi sestra Mira Engelmannova, ki je prav prisrčno pozdravila zbrane zborovalke ter jim pojasnila pomen in delokrog društva. Jasno je očrtala delovanje ljubljanskih sester ter marljivost nekaterih podružnic po Sloveniji. Poročala je tudi o naših srbskih sestrah, ki so v 19letnem neutrudljivem delovanju dokazale, da je srbska žena »Kolašica« nedosegljiva v svojem velikem nesebičnem delu za svoj narod. Navduševala je navzoče za plemenito narodno delo že z ozirom na bližino neodrešenega ozemlja. Najmlajše sestre »Kolašice«, katerih se je vpisalo 55 v novo podružnico, so se posebno zanimala za ustanovitev gospodinskih tečajev, tako da smemo pričakovati, da bodo še toliko pričele z delom v tej smeri. Gospodične učiteljice so ob sklepu zapele prav ubrano našo domorodno pesmi ter obljubile ustanoviti pevski zbor, ki naj prinese »Kolu« prve prispevke.

— Kino »Ideal« v Ljubljani predvaja fantastičen film v dveh delih I. del od ponedeljka do srede, II. del od četrka do vsejši nedelje »Kabarica« ali »Boj za svetovno gospodarstvo«. Film je delo večletnega truda tako v naravnih posnetkih kakor v tehničnem oziru. Delo se vrši v III. stoletju v bojni dobi. Zima napram Kartagini in je eden največjih filmov, ki so dosedaj izšli. V tehničnem oziru je osebno pomembno: izbruh Aetna, razpad palače Battona, razpok zemlje in posnetki povzeto ob izbruhu Stromaht v letu 1913. Senzacionalen je tudi prehod Hanibala čez Alpe s sloni in kamelami čez ledenike Simplona, požar vojnih ladij rimske mornarice pri Syrakuzah, obleganje trdnjave Syrtax, požar vojnega taborišča Syrtax. V tem filmu igra na tisoče osebja in to delo skoraj nadkriljuje filme: »Zadnji dnevi Pompeja« in »Quo Vadis«.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem ter na veliko pri:
Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg št. 7.

Vsled prevoznih težko iz Švice se truplo mojega pokojnega moža

Rado Legvarta

ne prepelje v domovino.
Requiem se bo vršil v ponedeljek, dne 30. t. m. ob 7. v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Marja Legvart.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze izraženega nam sočutja in sožalja ob prebrski izgubi našega nepozabnega ate, starega ate in tasta, gospoda

LOVRENCA BLAZNIKA

za poklonjene vence in cvetje, ter mnogoštevilno častitljivo srčnost na blagopokojnikovi zadnji poti izrekamo tem potom najprej Zahvalo.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1922.

Žalnojoči ostali.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naš predragi soprog, oče, brat, tast in svak

Ignacij Bajcar

posestnik, gostilničar itd.

danes dne 27. oktobra 1922 popoldne po dolgotrajni in mukepolni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb prebalega pokojnika se bo vršil v nedeljo dne 29. oktobra 1922 ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti.

Zagorje, dne 27. oktobra 1922.

Žalnojoči rodbine
Bajcar, Borišek, Zemljak.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Železna peč

1 m visoka, se proda. — Večna pot št. 279. 9195

Bukova polena

meter dolga, suha, zdrava, večja partija, se kupijo. Ponudbe pod »Dobro nakup 9182* na upravo Slov. Naroda. 9182

Odda se skladišče

s pisarniško opremo. Ponudbe pod »Skladišče 9214* na upravnstvo Slov. Na oda. 9213

Sobico

oddam boljši osebi v Rožni dolini. Ponudbe pod »Čedna 9215* na upr. Slov. Naroda. 9215

POZOR!

lesni trgovci!

Prodaj smreke za trame vseh dimenzij, posekane, približno 50 m³. Oglja iti se v nedeljo popoldne pri Kopač, Gorenja Sava, Krani. 9212

Priporoča se

Jvan Magdič

krojač

Ljubljana, Glodališka ulica 2.

Trgovina

z mehanim blagom v industrijskem trgu Slovenije se radi družinskih razmer z vsem inventarjem takoj proda. V isti hiši s anovanje na razpolago. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9199

Prodajalka

parfumska, samostojna moč z večletno prakso, dobra računalnica, se sprejema takoj ali pozneje. Predstaviti se je pri F. Čudec, Prešernova ulica 1. 9203

Mlad zastopnik

marljiv, inteligenten, trgovsko izobražen, govori slovensko, nemško, želi vsopiti takoj v stalno službo. Ponudbe pod »Služba 9232* na upravo Slovensk. Naroda. 9232

V Gradcu, pritlična hiša

dvorščak, velik vrt, gospodarsko posolje, 2 prosti stanovanji s ro dvema sobama s kuhinjama, plin, vodovod, v mestu, se proda takoj. Več pove Fichtenau, Graz, Münzgrabenstrasse 99. 9176

Proda se

celo, vse popolnoma novo in moderno svilen in volnen jasm, pletena krasna z moka jona in širok volnen gledališki šal. — Gradatka ulica 8, II. nadst., zunan na hodniku. 9202

Trgovski lokal

na prometnem kraju za takoj ali pozneje se išče. Ponudbe pod »Št. 9196* na upr. Slov. Naroda. 9196

Telefon!

Več finih novih telefonskih aparatov iz najboljših dunajskih tovarne, predvojni material, za govor in kile do 1000 km. je po jako nizki ceni na razpolago. Pojasnila in vzorci pri Fr. Zajec, Zgor. Siška 105, Ljubljana. 9165

Fotografski pomočnik

išče mesta. Vzame privatno poučevanje, amaterska dela, povečanje slik, vretuho ali kako dugo primerno službo. — Ponudbe pod »Foto 9201* na upravo Slov. Naroda. 9201

Izp. ašan

kurjač ali strojnik,

izkušen ključavničar, praktičen električni instalat za razsvetljavo in motor, le zanesljiv, trezen, vesten, srednje starosti, zdrav in močan, samostojen delavec (brez pomočnika), se sprejme v stalno službo za centralno kurjavo v privatno podjetje. Pismene ponudbe s prepi si sp. čeval in zahtevno plače na Poštni predal 27, Ljubljana. 9196

Šivilja

išče primerne mesto, kjer bi imela stanovanje in hrano v hiši. Ponudbe pod »Šivilja 9245* na upravo Slovensk. Naroda. 9245

Opeke

ca. 100.000 komadov mi je preostalo pri zidanju. Prodaj po nizki ceni, tudi v partijah. Interesentje naj blagovolijo pisati na upravo Slovensk. Naroda pod »Opeka 9241* 9241

Mehlovana soba

se odda solidnemu, mirnemu samcu. Poseben vhod, električna luč in telefon ter v sredini mesta. Le pismene ponudbe pod »Snažnost 9237* na upravo Slov. Naroda. 9237

V komisijo vzame

špecerijsko blago trgovec v Ljubljani za na novo otvoreno trgovino z lastno hišo. Ponudbe pod »Merkur 9236* na upr. Slov. Naroda. 9236

Dobra hrana

po zelo nizki ceni, trikrat tedensko močnata jed se daje. Vpraša se na Karlovski cesti 15, pritličje, levo. 9247

Ženitna ponudba!

Mlada dama vdova, Nemka, z nekaj premoženjem, bi se v svrhu čimprejše močljive seznaila s starejšim finim gospodom. Nemški dopis pod »Osamljena 9221* na upravo Slov. Naroda. 9221

Zaupno mesto!

Višji častnik v pokoj, absolvent tehn. vojaške akademije na Dunaju, 38 let star, zmožen slovenskega, nemškega in ital. jezika, išče primerno, če mogoče vodilno službo. Ponudbe pod »Zaupno mesto 9231* na upravo Slov. Nar. 9231

Hišna oprava

v dobrem stanju se proda in sicer: 2 postelji, zofa, miza, več s olov itd. Istam se prodajo na adne lesene in železne postelje za delavce po zelo nizki ceni. Poizve se v Kolodvorski ul. 26. 9214

la milansko salamo

I šidsko zimsko salamo

svetlo zrelo blago takoj in ceno ponudi Suhomesnata i milnska Industrija d. d., Sid. 9243

Zahtevajte cenik in ponudbe.

Kupi se hiša

v sredini mesta, katera ima prazne lokale za industrijo. Prednost ima o hiše z večjim dvoriščem, event. vrtom. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9219

Trgovski pomočnik,

bivši rač. podčastnik s prakso skladiščnika, popolnoma zmožen slovensčine in nemščine ter deloma srbohrvaščine in italijansčine, išče primerno službo. Ponudbe pod »Primerna služba 9209* na upr. Slov. Naroda. 9209

Mladenič

vešč slovensčine, nemščine, srbohrvaščine v govoru in pisavi, nekoliko italijansčine in pisarniških del, išče primerno službo. Gre tudi izven Slovenije. Ponudbe pod »Delo 2* — 9245* na upravo Slovenskega Naroda. 9225

Dr. Ing. Miroslav Kasul

oblastveno poverjeni stavbni inženir in mestni stavebnik

Ljubljana, Glodališka št. 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonke, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturne in vsakovrstne visoke stavbe.

»zvršitev. — Projektiranje

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900.
Delniška glavni in rezervni zakladi cca K 150.000.000.—.

Čekovni račun: št. 10.509.
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v banke stroške svadajoče posle.

Obreštuje vloge najugodnejše.

Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:
Brezkova, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, tui, Sarajevo, Split, Trst.

Dr. phil.
ponuja v nemškem jeziku one, ki so v tem jeziku že varredovali, potrebni v stilistiki, poetiki in literarni zgodovini. Ponudbe pod „Dr. phil. 9035 na upravo Slov. Naroda.“ 9 35

35 sodov
hrastovih, 600—700 litrskih, se prodajo po K 3-50 za liter. Rudolf Rutner, Vihnika. 9086

Sodi od vina
in žganja iz klanega lesa, v prav dobrem stanju, takoj porabljeni, so na prodaj. Karol Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta. 9072

Prodajalka
boljša moč, izvržbana v speceriji, galanteriji ter manufakturi in šivanju, išče mesta za takoj. Ponudbe pod „Spretna 9087“ na upr. Slov. Naroda.

Sobo išče
(išto, meblvano) miren, soliden go-pod za takoj. Ponudbe na trdno Julio Meini d. d., Aleksandrova c. 11. 9120

Dva dijaka srednješolca
iščeta primerno sobo v mestu, event. s hrano za 1. november. Plača postranska stvar. Ponudbe pod „Goričana 9131“ na upravo Slov. Naroda. 9131

Sprejme se
takoj krojaški pomočnik sposoben samostojno velikega dela, starost pod 30 let, delo trajno pri Ivan Gogala, krojač Jesenice-Fuzine, Gorenjsko. 9230

Sobo išče
mlad soliden gospod po možnosti z električno razsvetljavo in posebnim v-hodom. Ponudbe na upravnishvo Slov. Naroda pod „Lepa soba 9121“.

stanovanje
do meseca januarja, dobi primerno nagrado; gre stanovat tudi v novo hišo in plača stanarino po procentni meri. Donisi pod „Podjetnik 9085“ na upr. Slov. Naroda.

7 stavbenih parcel
katastralna občina Vodmat, v velikosti od 500—800 kvadr. metrov. Kupci naj se ogleda isti dan v gostilni pri Čotiču, Martinova cesta. 8967

Prodaj se hiša
v ljubljanski okolici, 20 minut od glavne pošte. Stanovanje 2 sobi s pretlikanimi taksji na razpolago. Ponudbe pod „Visokopriščna 9127“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9127

Prodajam
več tisoč litrov sadjevca (mošta) iz samih hrušk in do 100 l. žganja. Oboje izvrstne kvalitete. Andrej Prešeren, posestnik, Gorica 16, pošta Radovljica. 9138

Popolnoma nova nagrobna ograja
se dobi po nizki ceni pri ključ. mojstru Kosmač Franc, Ljubljana, Jeranova ulica šte. 5. 8998

Gozd
manjši ali večji iščem za sekanje drv za kurjavo, nekele od postaje. Pismene ponudbe z natančnimi pojasnili pod „Trgovac 9013“ na upravo Slovenskega Naroda. 9013

Potnik
ki je dobro vpeljan v Jugoslaviji in bi bil pripravljen proti proviziji prevzeti še eden sam predmet železniske stroke, naj napravi ponudbo na upr. Slov. Naroda pod „Železna stroka 9003“.

Opravo za jedilnico
iz hrastovega lesa in sicer: mizo, 6 stolov, 2 kredenci, pisalno mizo, divan, uro in železen štedilnik prodaj radi selitve. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 9026

2000 K
eventualno 3000 K nagrade tistemu, kateri mi preskrbi stanovanje z dvema sobama in kuhinjo ali vsaj eno večjo sobo s kuhinjo v Ljubljani. V zameno tudi stanovanje v okolici ali ne predaleč. Ponudbe pod „Dobro plačilo 9044“ na upr. Slov. Naroda. 9044

Prodaj se dvosedežen osební avto
moderne znamke, skoraj nov, s štirim cilindri in električno razsvetljavo. Ogleda in natančno poizve se pri GORNIKU, Libelče, Korosko, Jugoslavija. 8853

Hrastova in bukova drva
naprodaj v večjih množinah. Poizve se na žagi, Jeranova ulica 14. 9064

Mlad urarski pomočnik
boljša moč, išče mesta. Službo lahko nastopi takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9041

Dva ključavničarska učenca
se ta'oj sprejmeta (brez hrane in stanovanja) pri Kosmač Franc, stavbeno ključavničarstvo, Ljubljana, Jeranova ulica 5. 8999

Prodaj se hiša
z vrtom v bližini Ljubljane ob državni cesti, prikladna za vsako trgovino ali obrt. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9012

Prodaj se
dynamo 4° HP, ter 2 jermenici, eno z zobčasto gonilno kolo (Triebrad) po nizki ceni. Kje, pove upr. Sl. Nar. 9004

Bukova drva
prvovrstna, suha (1 vagon), se razprodajajo v ponedeljek tudi na drobno po 130 K kilogram s postaje Šiška. Naslove in zaželeno množino pod „Šiška 9207“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9207

5000 do 10.000 kron
kdor mi preskrbi za takoj pritično prazno sobo, pripravno za delavnico. Prednost bi imela soba kje ob cesti, zadostuje pa tudi na dvorišču. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9208

Absolvent trgovske visoke šole
vešč slovenskine, nemščine, francoščine, deloma tudi hrvaščine in laščine, išče službo v trgovskem ali industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Podjeten 9206“ na upravo Slov. Naroda. 9206

Odda se veliko stanovanje
v novi vili v sredini mesta, kdor plača za tri leta najemnino v naprej. Naslov je poslati na upravo Slov. Naroda pod „Lepo solčno stanovanje 9220“. 9220

PO CENI
nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v popolno popravilo za emajljanje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Karlovska cesta 4. 7969

Nudim letošnji rdeči fižol
in druge deželne pridelke po najnižji ceni LJUDEVIT SIRC, KRANJ. 9097

10.000 K
nagrado dobi, kdor preskrbi ali zamenja mirni stranki brez otrok lepo zračno stanovanje 2—3 sob. Ponudbe pod „Visoka nagrada 9216“ na upravo Slov. Naroda. 9216

Prodajam
koncertno citro in 1/2 gosli. Kupim viliolno. Naslov: A. Uršič fotograf, Franciškanska ul. 10. 9226

Vila
enostanovanjska, z obširnimi vrtom, četrt ure od glav. kolod. Ljubljane oddaljena; in enonadstropna hiša, pol ure od glav. kolod. oddaljena, s stanovanjem za kupca, se prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9080

Strešno lepenko prvovrstno
Kontinental, (Kontinentalpappe) Lesni cement, Grosol, najboljšo sredstvo za ma-zanje lepenke dobavlja v vsaki množini najceneje Jos. R. Puh, Gradaška ulica šte. 22. Telefon šte. 513.

Pohišstvo naprodaj.
Zaradi preselitve se najceneje odda sa-onska garnitura, usnjat naslanjač, stol za gugalje in ležanje, velika wertheim-ska blagajnica, omara za knjige s 360 knjigami, 2 veliki kitajski vazi, rezljana skrinja, velika valja (munga) za perilo in več drugih stvari, vse v najboljem stanju. Pojasnila daje Minko Ševan, Ljubljana, Stari trg. 9105

Sprejemem
pošteno samostojno natavarico s kavčijo v malo gostino v Ljubljani. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 9248

Stavbene parcele
v najlepši legi ima na prodaj Jos. Tri-buč, Glince 37. 9041

Absolventinja
drž. dvoraz. trg. šole išče mesta v trgovskem, industrijskem ali domarnem zavodu v Ljubljani. Ponudbe pod „O. L. 9194“ na upr. Slov. Naroda.

Krojaškega vajenca
iz Ljubljane ali bližnje okolice sprejme Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3. 9161

Lokali
pripravi na skladišča ali delavnice, se dajo takoj v najem. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Več lokalov 9074“.

Vodno silo
v bližini postaje kupi industrijsko pod-jetje. Ponudbe nasloviti: „Ljubljana, poštni predal 150“. 8871

Divjačino
n. pr. srne, zajce, fazane, jerebice, divje race, sloke itd. v vsakem času po naj-boljših cenah kupuje E. VAJDA, vele-trgovina z divjačino in perotino, Ca-kovec, Medjimurje. Brzojavni naslov Vajpa Cakovec. Interurb. tel. 59.

Klavirje
uglašuje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo. Ljubljana, Tržaška c. 43

Feliks Povše
Furniture
ter orodje in ure samo na veliko Rudolf Pick, Zagreb, Illica 47.

Kaučukove škornje,
amerikansko blago, šte. 43, še ni obrabljene, prodaja za 3000 K R. BROVET, Trebnje. 9228

Lepo meblvano sobo
išče zakonški par brez otrok, mirna stranka. Znašiti meblvano sobo in prazen kabinet, ali dve sobi. Plača dobro, eventualno tri ali večmesečno naprej. Dobro nagrado!!! Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9224

Prodaj se
dobro ohranjen pisalni stroj po nizki ceni. Vojša se pri An. zav. Drago Beseljaku, Ljubljana, Sodna ul. 5. 9227

Radi posebnih razmer prodajam vogalne enonadstropno hišo
v Ljubljani, v zdravem in lepem kraju, 10 minut od pošte, z več lepimi stanovanji, vrtom itd. — Kupcu odstopam s 1. januarjem 1923 stanovanje s 4 sobami in pritlikinami. Pismene ponudbe pod „Zelo ugodno 8696“ na upravo Sl. Naroda. 8696

PAVLA DEL LINZ roj. LUNDER
VINKO DEL LINZ TRGOVEC IN POSESTNIK POROČENA.

TRI HIŠE — HRUŠEVJE
pri POSTOJNI, 25. OKT. 1922.

Za prodajo :-: vina :-:
na debelo se išče za Slovenijo prvovrsten, podjeten in vpeljan potnik proti proviziji. Ponudbe na An. zav. Drago Beseljaku, Ljubljana, Sodna ul. 5. 9229

Štajersko čebulo
raspoložljiva v vsaki množini Adolf Sellinschegg tovarna za konzerviranje zelja in repe Ptuj.

Kurjač
v večletno prakso išče s 1. novembrom službo. Naslov v upr. Sl. Nar. 9181

Prodaj se
Mayerjev leksikon 18 zvezkov. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9217

Uradnik
s sinom učencem išče primerno sobo z domačo hrano. Ponudbe pod „Skupno 9246“ na upravo Slov. Naroda. 9246

Stanovanje
in obnem hrano išče elektrotehnik (Sviciar), samec, pri boljši rotnini. Ponudbe na Tran formator, elektrotehnič-na tovarna, Ljubljana, Dunajska cesta št. 75. 9244

Prodaj se zemljišče
v Sp. Šiški, zelo prihravno za zidanje dveh hiš ali vil, kateri bi imeli še vsaka len vrt zraven. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9111

Glavni strojevodja
zmožen vodstva parnih strojev, elektr. instalacij, motorjev in v delavnici za opravke se išče za stalno mesto v rudokopu. Ponudbe Bračl Munch, rudnik Rtanj, Beograd, Studenička ulica 9.

Drva
oddajam vsako množino. Rezanje drv z motornim obratom. Ludvik Heršič na Fiškovcu za prej. belg. vojašnice. 8759

Službe korespondenta ali knjigovodja
išče, sprejme tudi službo izterjevalca, polnika, skladiščnika itd. Starejša moč, vešč slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, absoluten poij. Šole in tečaja za knjigovodstvo. Ponudbe pod „Večletna praksa 9166“ na upravo Slov. Naroda. 9166

Vozni slogi za poljsko železnico
(Feldbahnradfahrer) 500 in 600 mm raz-tečine, z ležišči, kompletni za plateau-ske vozove, nekaj sto jeklenih prgov za 600 mm raztečine se izredno ceno prodaja s skladišča Ljubljana. Vprašanja pod „Cen nakup 8873“ na upravnishvo Slov. Naroda.

Salonska garnitura
salonsko ogledalo se odda naj-ceneje. Ogleda se: skladišče „Bal-kan“ Dunajska cesta 33. 9233

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, predsobe in kuhinje, z električno razsvetljavo v sredini me-sta, zamenjam s stanovanjem s tremi ali štirim sobami in pritlikinami v mestu ali najbližji okolici. Naplačilo po dogovoru. Interesentie naj pišejo na upravo Slovenskega Naroda pod „Stano-vanje 9240“.

Dvonadstropna trgovska hiša
50 let obstoječa v Ljubljani se prodaja. Hiša stoji v sredini mesta na najbolj prometni točki, ima trgovske lokale in skladišča, pri-pravne tudi za kako industrijo in so ta-koj na razpolago. Ponudbe pod „Dobra pozicija“ na an. zav. Drago Beseljaku, Ljubljana, Sodna 5. 9083

Obrtna hranilnica in posojilnica, Kranj (Krojaški odsek)
se priporoča za naročila na usnjate obleke

usnjate obleke
za moške (suknjč), hlače, čepce) ter damsko jope. Cene zmerna, delo solidno!

Kislo zelje
najboljše kakovosti v sod-ških vsake velikosti in pristno

štajersko čebulo
raspoložljiva v vsaki množini

Adolf Sellinschegg
tovarna za konzerviranje zelja in repe Ptuj.

Odda se
meblvano soba z električno razsvetl-javo za enega ali dva gospoda. Kje, pove upr. Slov. Naroda. 9234

Lepa lovska psica
(pitčarka) poldrago leto stara, s tremi mladci, ugodno na prodaj. Vprašajte pri Stefanu Guzelj, Svetje pri Med-vodah. 9222

Instrukcije
za ljudsko in meštansko šolo, učitelj-šče in nižjo srednjo šolo d-je učiteljica, Naslov pove uprava Slov. Nar. 9145

V najem
se dajo gostilniški prostori ali s spo-razumom tudi trgovina ob glavni cesti na prometnem kraju. Več pove uprava Slov. Naroda. 9155

Vinsko posodo
od 3—5 hl, iz klanega hrastovega lesa K 8-50 za 1 liter. — Od 5—8 hl, iz klanega hrastovega lesa K 7 za 1 liter. Franko skladišče mudi Mihajlo Iva-novič, Zagreb, Frankopanska 12.

Visokošolec
išče inštrukcije v Ljubljani. V prvi vsti želi sprejeti nižješolca. Sprejme tudi mesto domačega učitelja ter je priprav-ljen dati osnovne nauke in podjago za nadaljnje študije. Naslov pove upr. a Slov. Naroda. 9167

Dam 10.000 K nagrade
tistemu, ki mi da stanovanje 2 do 3 sobe s kuhinjo in pritlikinami Pismene ponudbe pod „Nagrada 10.000 K“ na upravo Slov. Naroda. 9109

Drvarji
za izdelavo drv v gozdu, do množine 1500 kub. metrov, se iščejo za takoj. Več pove lesna trgovina Fran Su-štar, Ljubljana, Dolenjska cesta 12.

Prodaj se
pritlična hiša z obširnimi dvoriščem na zelo prometnem mestu v Brežicah, pripravna za vsako obrt, tudi za trgo-vino. Odda se tudi nekaj zemljišča, travnikov in njiv. Prodaja se bo višila v nedeljo, 5. novembra t. l. v Brežicah. Natančnejše podatke daje interesentom VIKTOR PETAN, trgovec, Brežice.

Marija Rogelj, trgovka Ljubljana, Sv. Petra c. 38
vkljudno naznanja slav. občinstvu, da ima v za'ogi večjo izbiro moških in ženskih blagov (štolov), raznega barhenta, vrhine in spodnje obleke domačega izdelka in opreme za neveste.

Cene nizke.
Zagrebska veletovrdka z žitom in poljedelskimi pridelki išče za Slovenijo dobro verziranega in sposobnega zastopnika

s čim prejšnjim nastopom. Ponudbe z referencami in zahtevami glede prejemkov pod „Prvovrsten akviziter“ - 9187 na upravo Slov. Naroda do 4. novembra t. l. 9187

Stabilni parni stroj, 15 konjskih sil, in parni kotel 27 m² kurilne površine, se takoj prodaj.

Stroj je še v obratu v Ljubljani, ter se lahko ogleda.
Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9218

Gradsko poglavarstvo u Bijeljini.
Broj 3891/22. dana 17. oktobra 1922

Iznajmljuje hotel
Opštinsko poglavarstvo u Bijeljini izdaje pod zakup na dvije godine dana „Hotel Drinu“, koja se ovih dana potpuno renovira s polja i iznutra.

Hotel ima jednu veliko salu za zabave, jednu manju salu, točilnicu, praonici, podrum (klet), hram za jedilo, sobu za služin-čad, ledaru, hlev, prostorno dvorište i 13 soba sa namještajem. Hotel se izdaje sa namještajem ili bez namještaja, počev od 1. decembra 1922. do 1. decembra 1924 godine, a isti je u centru-mu grada.

Ovijem se pozivaju svi izučeni hotelijeri, koji žele hotel uze-ti pod najam, da svoje ponude najdalje do 20. novembra o. g. pošalju poglavarstvu, i u njima tažno označe:

1.) Od kada se bave hotelijerskim poslovima i gdje su sve bili; 2.) Koliko kirije nudu ako hotel žele zakupiti sa namješta-jem, a koliko nude, ako hotel žele bez namještaja Svi natjecatelji imaju uz svoje ponude položiti kauciju od 5.000 Dinara u gotovu novcu ili vrednosnim papirima, s čime stiču pravo natjecanja. Kaucija će se povratiti onima, čija se ponude ne prihvati. Posebni uvjeti ugovora mogu se vidjeti u opštini za vreme uredovnih časova svaki dan, a na zahtjev stranke mogu se i pi-smeno poslati. Opštinsko poglavarstvo pridržaje sebi pravo da izda hotel onom hotelieru, za koga sazna, da je dobar stručnjak i solidan čovjek, pa makar on ponudio i nešto manje kirije.

Sprejmejo se gospodje
na dobro domaćo hrano. Vpraša se na Krakovsk-m nasipu, Vrtna ulica 13.

Pisarniški praktikant
išče mesta brezplačno. Ponudbe pod „Praktikant 9124“ na upr. nishvo Slo-venskega Naroda. 9124

Stavbena parcela
v sredini mesta se prodaj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9119

Prostore
prikladne za prodajalno, v glavni ulici na prometnem mestu išče veliko indu-strijsko podjetje. Plačamo event. odstop-nino. Porudbe pod „Regnis 9151“ na upravo Slov. Naroda. 9151

Hiša
v okolici Ljubljane z dobro vpeljano vinsko trgovino, vrednost 3 milijone, se prodaj ali zamenja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9112

Dežnike
popravlja in izdela nove hitro in so-lidno Anton Pavlin, Stranska pot št. 17, Ljubljana — Trnovo. 9077

Zračno stanovanje
išče za čimprej mirna, soldna stranka. Po možnosti 2 sobi in kuhinja v mestu ali izven v bližini tramvajske proge. Plača dobro. Da se event. nagrada. Ponudbe pod „Stanovanje 9088“ na upr. Slov. Naroda. 9088

Ključavničarska in kovaška delavnica
s kompletnim orodjem in stroji za 12 delavcev se prodaj za gotovino 45.000 D. Naslov pove uprava Slov. Nar. 9139

Elektromotor
ponolnoma nov, 300 voltov, 2,2 KW, 1300 obratov, Fabr. Conz Type K 3, št. 49.907, dalje pogonski odpor št. 23.641, Type A. G. 1, 300 voltov in garnitura tračnič z vijaki, vse novo se prodaj. Natančnejše se poizve pri upr. Slov. Naroda.

Cene nizke.

zastopnika
s čim prejšnjim nastopom. Ponudbe z referencami in zahtevami glede prejemkov pod „Prvovrsten akviziter“ - 9187 na upravo Slov. Naroda do 4. novembra t. l. 9187

Stabilni parni stroj, 15 konjskih sil, in parni kotel 27 m² kurilne površine, se takoj prodaj.

Stroj je še v obratu v Ljubljani, ter se lahko ogleda.
Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9218

Gradsko poglavarstvo u Bijeljini.
Broj 3891/22. dana 17. oktobra 1922

Iznajmljuje hotel
Opštinsko poglavarstvo u Bijeljini izdaje pod zakup na dvije godine dana „Hotel Drinu“, koja se ovih dana potpuno renovira s polja i iznutra.

Hotel ima jednu veliko salu za zabave, jednu manju salu, točilnicu, praonici, podrum (klet), hram za jedilo, sobu za služin-čad, ledaru, hlev, prostorno dvorište i 13 soba sa namještajem. Hotel se izdaje sa namještajem ili bez namještaja, počev od 1. decembra 1922. do 1. decembra 1924 godine, a isti je u centru-mu grada.

Ovijem se pozivaju svi izučeni hotelijeri, koji žele hotel uze-ti pod najam, da svoje ponude najdalje do 20. novembra o. g. pošalju poglavarstvu, i u njima tažno označe:

1.) Od kada se bave hotelijerskim poslovima i gdje su sve bili; 2.) Koliko kirije nudu ako hotel žele zakupiti sa namješta-jem, a koliko nude, ako hotel žele bez namještaja Svi natjecatelji imaju uz svoje ponude položiti kauciju od 5.000 Dinara u gotovu novcu ili vrednosnim papirima, s čime stiču pravo natjecanja. Kaucija će se povratiti onima, čija se ponude ne prihvati. Posebni uvjeti ugovora mogu se vidjeti u opštini za vreme uredovnih časova svaki dan, a na zahtjev stranke mogu se i pi-smeno poslati. Opštinsko poglavarstvo pridržaje sebi pravo da izda hotel onom hotelieru, za koga sazna, da je dobar stručnjak i solidan čovjek, pa makar on ponudio i nešto manje kirije.

Predsednik opštine: Djumišić s. r

Razno periloza dame, gospode in dečje
priporočila tvrdka**O. & E. Skaberne** Ljubljana
Mestni trg 10Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnicaIVAN BRICelj, Dunajska c. 19,
se priporočila. Izvrtitev točna, cene
zmene. 1001**Modni salon**
MARIJA GÖTZL

Židovska ulica štev. 8 in 7.

Pravkar došli
najnovejši pariški modeli.**Posebnost**
v promenadnih in večernih klobukih.
Ogled samo v trgovini.**Proda se**
enonadstropna hišav bližini tobačne tovarne, z vrtom, no-
leg Gradščice. Naslov pove uprava Slo-
venskega Naroda. 9170

Prava turška električno pražena in mle-

kavazajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana z zlato kolajno, se dobi vsaki dan
sveža najceneje samo pri tvrdki Jovo
R. Jovanović, Tu la (Bosna). R. z-
možljamo v poštnih zavetih od 5 kg
naprej po povzetju. 143**Išče se**
gozd za oglje.

Ponudbe pod „Gozdovi 9148“ na upr. Slov. Naroda.

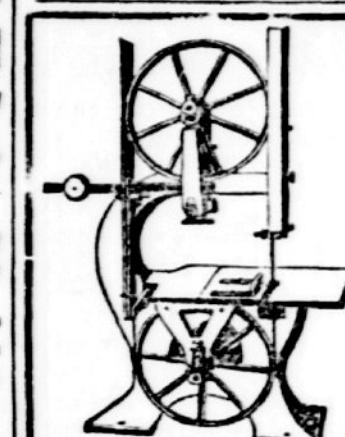
Priporočila se
preoblikovalnica klobukov
za dame in gospode**Barborič-Završan**
LJUBLJANA, Mestni trg štev. 7**V inozemstvo preselivši se trgovec prepusti**
1/5 deležadobro fundirane štajerske tvornice likerja proti
primerni odkupnini. Sodelovanje mogoče pa
ne pogoj. Dopisi pod „Ca. 200 Millionen
O. K. erforderlich Za 910“ na Annocen-
Expedition Rasteiger, Graz I.**Jamski les**smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu
in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko
kranjske postaje Sentjanški premogokop And. Jakič,
Krmelj, Dolenjsko.**Nova lekarna v Ljubljani!**Mr. Ph. R. RAMOR vlijudno naznanja, da je
otvoril**novo lekarno**v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 36
v neposredni bližini glavnega kolodvora.

Oddaja zdravi tudi članom bolniških blagajen.

Posebno priročna za one, ki se jim mudi na kolodvor!

Antikvarijat, knjižarna
Hinko ŠevarLjubljana, Stari trg 34
kupi in prodaja različne knjige v vseh
jezikih po ugodnih cenah. 8414**Brušenje britvic**(re-nic) za raziranje, raznih sistemov
Mem Qlette etc. z električnim obratovan-
kom pod 3 K 20 v, sprejema drogerija
„Ad Ija“ v Ljubljani, Selenburgova uli-
ca 5. 8934**Obdelavke iz sivoga ljeva**(Graugussabgüsse)
za vse grane obrta i industrije, prema
nacrta, kalupa ili uzorcima od najma-
njih do največjih kmeta, obradno i
s rovo dobavlja odmah uz umierene ci-
ene SMEV, tvornica strojeva,
Bjelovar. 7934**Otroški zdravnik**
dr. Viktor Gregoričordinira stalno v Novem me-
stu vsak dan od 9. do 12. in
od 16. do 17. razen nedelj in
praznikov. 8984**Prevzemam**
avtomobile,
motorje in
kolesa,v popravilo, poniklanje in la-
tiranje po najnižjih cenah.
Prva mehanična delavnica
F. Floriančič,
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6.**Kostanjev les**za izdelovanje tanina (1-20 m d.)
kupaNabavna centrala taninskih
tovaren d. o. z.
Celje, Aškerčeva ulica št. 6
Brzjavi: Kostanja.**Specijalna**
zalogakanditov, čokolade, keksov in drugih
slastič od najpreprostejših do najfinjših
vrst vedno v veliki izbiri.
Solidna postrežba. Zmerne cene.**Josip Vitek, Ljubljana,**
Krekov trg 8.
sraven Mestnega doma.**Kupim**
elektro-motor300 V 800 tur 2—3 HP
ali zamenjam
za enega od 5 PH
Točne ponudbe na poštni predal
18, Ljubljana**ADRIA TEA**
NAJBOLJIDOBI SE
POVSODGLAVNA
ZALOGA
P. ŠIBENIK-LJUBLJANA**Popoln**
kino aparatna prodaj. Naslov pove uprava Sloven-
Naroda. 8937Prva jugoslov. harvarija,
krznarstvo in strojarstva
P. Semko, Ljubljana, Glince 230
le otvorila delavnico in prodajalno v
Križevniški ul. 7.**Trstje za strope**zdeluje in prodaja na debelo in drobno
po na nižjih cenah Pri večjih množih ab-
znan popust. **ANTON STEINER**
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Imovo.
2128**F. F. Jurasek**
glavni glasovnik
v Ljubljani
Volfova 12.zvršujem uplavljanje ter popravila gla-
sornikov in harmonijev specielno strokov-
no, točno in ceno.**Teod. Korn, Ljubljana**Poljanska cesta štev. 8.
Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar
instalacije vodovodov.
Naprava strojev, kopalnice in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za fir-
nič, barvo, lak in med vsake velikosti
kakor tudi posod (škafle) za konzerve.**BLUZE**spodnja krila, predpasniki,
stezniki
naiceneje pri:
A. ŠINKOVIĆ nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.**Trgovina z železnino**„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.**Anton Steiner**mestni tesarski mojster
v Ljubljaniprevzame vsakovrstna tesarska dela,
kakor strešne stole, kurnice, stole, mo-
stove, vrtnice itd. Parna žaga z
vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri**Franc Cerar**tovarnar v Stebnu podla Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v arado.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4**KOLESA**

Vam prenosi in strokovno shrani

preko zimeob malenkostni pristojbini tvrdka
J. GOREC, Gosposvetska cesta 14Prvovrstna samostojna inteligentna in trezna mo-
polaoma izvežban v mizarstvu in stolarstvu, kakor v
lesni stroki za**vodjo tovarne se išče.**Samo resne ponudbe pod „Stanovanje, luč in kurjavo v
hiši 9158“ na upr. Slov. Naroda.**Polnojarmenik**(Vollgatter), žagne naprave in stroje za obde-
lovanje lesa vsake vrste, na novejši konstruk-
cije, dobavi tiskoj po najnižjih cenah z jugoslo-
vanskega skladišča **Sulzerke Leipzig** kleinz-
schöcher Dieksaustasse 68 zastopstvo Welckerwerke,
Wien XIII, Breitenseerstrasse 56. 8 08**Za vodstvo pisarne**Gremija trgovcev Celje, Gremija trgovcev Okolica Celje in
in Trgovsko društvo v Celjuse išče v trgovskih in finančnih stvareh
izvežban vodja.

Ponudbe na predsedstvo Gremija trgovcev, Celje.

Zimske suknje

v vseh oblikah in

obleke

naboljše kakovosti priporočila

po nizkih cenah

oblačilna industrija **A. KUNC,**
Ljubljana, Gosposka ulica 7.**POZOR!** Naiceneje nudi svojo bogato iz-
biro klobukov in čepic vseh vrst**Modni salon**
Stuchly-Maške

Ljubljana,

— Židovska ulica 3. —

Žalni
klobuki
vedno v
zalogi.**JADRANSKA BANKA**a. d., Beograd javlja, da bo prišel s 1. no-
vembrom 1922 obrestovala pri vseh svojih
poslovalnicah v Jugoslaviji stare in nove**vloge na knjižice po čistih**
5% obresti.**Vloge na tekoči račun**se bodo obrestovale po dogovoru najugod-
nejše, posebno pa vezane vloge proti eno,
tri ali šestmesečni odpovedi.Zastopnik je tvrdka: Stebl in Tujec
Ljubljana, Realijska cesta št. 4.

Iz spominov Viljema II

Viljem pravi, da ima vse polno dokazov za to, da se je pripravljala vojna v Rusiji, Franciji, Belgiji in Angliji, ko v Nemčiji še nikdo ni mislil na napad antante. Že v aprilu 1914. so se nabirale denarne rezerve po angleških bankah. Nemčija je ta čas v antantne države izvažala še žito in zlato. V aprilu 1914 je poročal nemški mornariški atašé v Tokiju, korvetni kapitan Knorr, da se naravnost čudi gotovosti, s katero se na Japonskem govori o vojni trozeve proti Nemčiji. Koncem marca 1. 1914 je imel general Ščerbačev v Petrogradu na svoje častnike nagovor, da je vojna s trojno zvezo nasled avstrijske proti ruskim interesom naperjene politike na Balkanu neizogibna. Viljem navaja še druge dokaze za svojo gorenje trditve. O carju Nikolaju trdi, da se je hotel še zadnji trenutek premisliti. Z ruske strani se mu je zadržilo tudi to, da se je imela vojna pričeti že leta 1908/09. (bosansko vprašanje) ali Francija takrat še ni bila pripravljena. Pa Rusija je pravzaprav namerala vojno šele za leto 1917. Viljem meni, da med državniki, ki so poleg Poincaréja največ storili za izbruh svetovne vojne, stoji v prvi vrsti skupina Sazonov - Izvol'ski. Poslednji se je v Parizu ponosno potkal na svoje prsi in rekel: »Vojno sem napravil jaz«. Delcassé ima velik delež na krivdi za svetovno vojno, še večjega pa ima Grey kot duševni vodja obkroževanja Nemčije, kar je vzel nase kot dedščino umrlega kralja in vse točno izpolnjeval. Viljem dolži krivde na vojni tudi veliko orientsko ložo. Viljem proslavlja hrabrost nemškega vojaštva, izborna organizacijo in izvajajo, da je nemška armada odbila v vojni, zločinsko jej vsiljeni, nadmoč 28 sovražnih držav, in izvajala na kopnem, na morju in v zraku zmage, katerih sijaj je sicer v megli današnjega časa nekoliko zatemnjen, toda v zgodovini se bodo te zmage pozneje toliko bolj svetile.

Po leti 1917. je posetil cesarja v Kreuznachu papeški nuncij Pacelli. Spremljal ga je neki kaplan. Govor se je kmalu zasukal okoli vprašanja mirovnega posredovanja in navajali so se razni načrti. Končno je cesar predlagal, naj vendar papež s svoje strani napravi poskus, ko je bila cesarjeva ponudba z dne 12. decembra 1916. na tako nezasišan način zavrnjena. Nuncij je povedal, da je papež ves obupan radi

vojnega klanja in neprestano premišljuje, kaj bi mogel storiti, da bi evropski kulturni svet osvobodil vojnega klanja. Vsaka iniciativa v tem smislu bi prišla Vatikanu prav. Cesar je odvrnil, da naj bi papež poskusil svoje mašinske po vseh deželah pripraviti do tega, da bi izganjali iz duš sovražstvo, ki je največja ovira za mirovno pot. Pri tem je cesar omenil, da baš duhovščina na strani antante na naravnost strašen način širi sovražstvo in bojevitost duha. Veliko bi bilo delo, ako bi se papež posrečilo, da bi pričela rimska duhovščina v vseh na vojni prizadetih deželah enotno obsojati sovražstvo in priporočati mir, kakor se to že godi s strani nemške duhovščine. Pacelli je rekel, da je ta misel upoštevanja vredna, toda dvomil je, da bi se došlo za to različne episkopate. Tekom dolgega pogovora se je vmešaval tudi spremljevalni kaplan, ki je precej gladko nemški govoril. Posegel je vmes vselej takrat, kadar se je bal, da bi nuncij ne udal preveč cesarjevim izvajanjem in ne izrekel kaj neumesnega. Pogovor je teklen na dolgo in široko, sledil je pa je udaril Viljem na občutno struno. Rekel je: »Kaj naj si misli katoliški vojak, ako sliši vedno le, da se socialistični moške potegujejo za mir, nikdar pa tega ne stori papež. Ako se papež ne bo brigal, da oprosti vojaka vojne bede, nastane nevarnost, da socialisti izsilijo mir in potem bo konec papeževе pozicije in sile rimske cerkve tudi pri katolikih«. Ta argument je napravil pri nunciju vtisk in izjavil je, da boče to takoj sporočiti v Vatikanu in se potruditi, da prične papež delovati za mir. Kaplan pa je ves vznemirljen rekel vmes, da se papež postavlja s tem v nevarnost, da ga napade »La Piazza«. Nuncij je končno ginjenih oči prijel cesarja za roko in rekel: »Vi imate prav!« »To je papeževa dolžnost, on mora dati svetu mir. Vašo iniciativo sporočim takoj osebno Njegovi Svetosti!« Kaplan pa je nihal s svojo glavo in murmal pred seboj: »Ah, la Piazza, la Piazza«.

DARILA.

Upravi našega lista je oddal g. dr. Konrad Vodusek Din 250.— za Naračajski fond ljubljanskega Sokola kot donesek neke izvensodne poravnave. Srčna hvala! — Uprava našega lista je prejela za: Stepe (Zavod slepih v Kočevju). V spomin pokojnega g. Lovro Blaznika daruleta družini Mat. Ham Din. 100 in Ant. Lušin Din. 50. Skupno 150. Srčna hvala!

Stavbna in javna dela v Ljubljani.

Na stavbiščih se z delom hiti. Neprestani dež — šest tednov že lije in prši — je zadrževal in oviral delo na vseh stavbiščih baš ob času, ko je bilo potreba suhega solnčnega vremena. Škodo so trpeli pri tem stavbeniki kakor sidarji in težaki. Zdal pa so na razpolago še dva ali trije tedni, potem je pa letošnje stavbne sezone konec!

V preteklih treh tednih so dela pri stavbah napredovala tako-le:

Palača Trboveljske premogokopne družbe na vogalu Aleksandrove ceste in podaljšane Gledališke ulice je do polovice ometana in osnažena; isto velja o palači »Prve hrvatske štedionice« na vogalu gor. imenovane ceste in podaljšane Beethovne ulice. Poslopje »Pokojninskega zavoda« ob isti cesti je dograjen do strehe (ker se je delalo tudi po noči), in bo do zime pokrito. V palači »Kreditne banke« se izvršujejo še razna profesionistovska dela. Na Dunajski cesti je uradno in stanovanjsko poslopje dohodarstvenega urada pod streho, prav tako vila trgovca Štupice v Kolizejski ulici in uradno poslopje »Inspektora državnih železnic« ob Celovški cesti. Pokrite so dalje, kakor že poročano: Palača »Vzajemne posojilnice na vogalu Miklošičeve ceste in Dalmatinove ulice ter stanovanjska hiša Mestne hranilnice ljubljanske v Dalmatinovi ulici. Zidarska dela pri hiši restavraterja J. Cerneta v isti ulici bodo tekom prihodnjih dni dovršena. V Japljevi ulici se povisa poslopje mestne ubožnice in bodo zidarska dela do srede novembra t. l. končana. Na »Okrožni cesti« (na Priškovicu je enonadstropna hiša Ad. Relcha dograjena in pokrita. Na Kodeljevem se nove tri vile ometavajo; v Streliški ulici so ometane in osnažene: Jovanova, Kremzarjeva in Smrkoljeva vila, Bakaričeva vila na Prulah se ometava. Za II. mestno uradniško hišo ondi so načrti že izgotovljeni in se prične z gradbo — če bo seveda vreme dopuščalo, še to jesen. I. mestna uradniška hiša istotam ba pa meseca novembra letos uporabna, če ne bo — prevlačna. Pri Souvanovi (prej Pleiweisovi) hiši na Mestnem trgu šte. 23 je facada prebarvana in se izvršujejo zdaj še adaptacijska dela v pritličju za trgovske lokale. Na dvorišču svoje hiše na Sv. Petra cesti gradi trgovec T. Mencinger nove drvarnice. V podaljšani Pražakovi ulici zgradi ključar Gayer stanovi. hišo. Prizide Vincencijeve družbe pri Leonišču je dovršen; pri K. Pollakovih tovarni na Sv. Petra cesti je dodelano II. nadstropje. Pri vilah: Čepon, Smole in Kmet so dograjeni pritlični prostori odn. I. nadstropje. Pod Rožnikom so ometane: Auerspergova, Dukičeva in Replčeva vila. Grobljeva hiša v Spodnji Šiški je dograjena. Na Mirju je ometanih in osnaženih vseh 24 vil in hiš; nekaj izmed teh je že zasedenih. — Pri zgradbi palače »Ljubljanski dvore« na voglu Kolodvorske in Pražakove ulice so kleti dograjene in so pričeli že z zidovi za pritlične pro-

store. Zgradba tega obsežnega poslopja bo trajala nad dve leti. — Kakor čujemo, si namerava tržaška zavarovalnica, to je »Riunione Adriatica di Sicurtà« (alias »Jugoslovenska zavarovalnica«), za svojo ljubljansko podružnico zgraditi tudi lastno uradno in stanovanjsko poslopje in nakupiti v ta namen od mestne občine parcelo na vogalu Aleksandrove ceste in Tomanove ulice (vogal bivšega voj. oskrbovališča nasproti »Nar. doma«), če se ji bo odprodala. Na Mirju so priprave za kanalizacijo in napeljavno vodovoda k uporabnim stavbam v teku; ko bodo do raznih in raztresenih teh vil izpeljane ceste, se napelje tudi električna razsvetljava. — Olepšava mesta se po raznih delih mesta nadaljuje. Zadnji čas so prebarvali hišo šte. 6 na Vodnikovem trgu. Na Dunajski cesti je asfaltski tlak ob levem hodniku od kavarnе »Evropa« do mlitnice dodelan. Polaganje kamenitega tlaka na Kongresnem trgu — od Kazine do Gradisca se nadaljuje; tlakovanje Koptarjeve ulice se je pričelo ter so priprave za regulacijo v teku. Na Resljevi cesti so asfaltni trotoar ob levem hodniku na novo uredili. Mnogo cest po mestu so izdatno z gramozom posuli. Tržna lopa na Vodnikovem trgu je dovršena in pokrita.

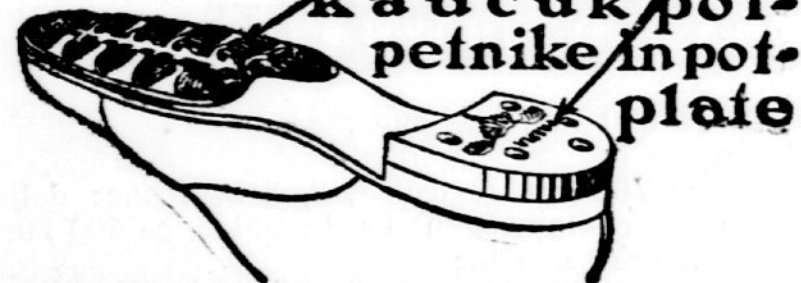
Razne stvari.

• **Atentat na turškega princa.** Pred kratkim je bil izvršen v Burgasu na turškega princa Jusufa Alaedina atentat, ki se pa ni popolnoma posrečil. Neznane je hotel olepiti princa z azotno kislino, ranil pa mu je samo eno oko.

• **Zrakoplovna pot Marokko-Moskva.** »Times« poroča iz Ženeve, da bo ustanovljena prihodnja pomlad zrakoplovna zveza iz Maroko preko Rabata, Tangera, Malage, Barcelone, Lyona, Ženeve, Züricha in Berlina v Moskvo.

• **Kemal paše pot do trona.** Konferenca v Mudaniji je Kemalu ugodila vse zahteve. V notranje-političnem življenju pa je dosegel Kemal paša še več. Sultanova vlada in sultan sam sta odstopila in Kemalu je odprta pot do trona kalifov. Po koranu postane lahko vsakdo kalif, ki ima sposobnosti in moč, da vlada svoje vernike, čeravno ni plemenitega rodu ali potomstva. Da Kemalu ne manjka energije in sposobnosti, je zadostno pokazal. Najhujši nasprotnik Kemalu je Enver paša, emir v Turkestanu — mož, ki uživa med muslimani toliko popularnosti kakor Kemal sam. Značilno je, da sta oba moža — zvezdi Islama, sinova nižjih uradnikov v Solunu in po rodu Žida, ki sta kasneje prestopila v Islam. Kakor poroča v svojih spominih »Orijentu« angleški časnik George Nypels, je imel priložnost, da se je razgovarjal s Kemalom in pri tej priliki ga je vprašal, če stremi za tem, da postane veliki vezir. Sledil mu je lakoničen odgovor: »Več! Ironično za je vprašal Nypolo: »Morda celo sultan«, nakar je sledil skoraj pritrdilen odgovor Kemalu: »Možno!« Pripomnil je, da takrat Kemala zvezda še ni blestela tako sijajno. Kemal paša je poročal z neko Francozinjo, ki ga spremlja povsod. V splošnem živi po zahtevah svojih prijateljev zelo srečno z njo. Po poročilih »Daily Maila« ima velik vpliv na Kemala in na vlado v Angori turška pisateljica Halid Ebid Hanum, ki je leta 1920. po svojem begu iz Carigrada v Angoro igrala veliko politično vlogo. Zlasti velik vpliv je imela na Kemala, ki jo je imenoval za ministra prosvete. Kot voditeljica modernega ženskega pokreta v Turčiji se je zavzemala za to, da se odpravi nošenje palčolanov in zapiranje žen v harem. Kemal, ki ji še danes trdno zaupa, ji je obljubil vodilno mesto v nacionalističnem kabinetu, takoj po svojem vходу v Carigrad.

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti
PALMA
kaučuk pot-
petnike in pot-
plate

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

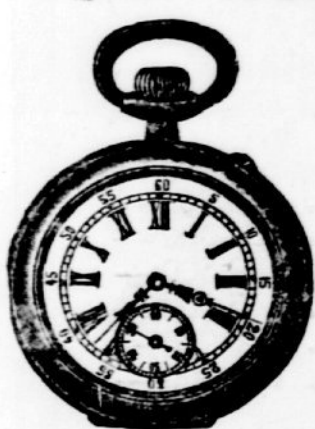
Priporočamo:

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakta in sirupa. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Seethovnova 9.

Največji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner, (imetnik Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke »IKO« iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske ure, veržice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmška darila ter vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasestrizne in brivske stroje, stekločrte, doze za tobak, svečnice in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (imetnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

DIONIČKO DRUŠTVO

p r i j e

ŠKODINI ZAVODI U PLZNJU

(spojeni sa »Sjedinjenim tvornicama strojeva d. d. prij. Škoda, Ruston, Bromovský i Ringfihoe«)

centrala: PRAG — SMICHOV

Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVE, NYRANY, KRALJ, GRADAC, SMICHOV

Grubi, napola obradeni i potpuno obradeni predmeti iz železnog željeza i ljevanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za svu industriju, željeznice, rudnike, parobrodarstvo i. t. d.

Odjevci iz svih kovina i iz elektročelika.

Zubati kotači (Citroen, Maag i. t. d.), pera svih oblika i vrsti, navojsa, procjepi (Schraubstöcke), vijčani kjučevi i. t. d.

Zeljezne konstrukcije i dizala.

Parni kotlovi svih vrsti.

Lokomotive i tenderi za normalni kolosjek.

Parni strojevi, strojevi na plin i naftu, strojevi za hladenje proizvodnje leda.

Alatni strojevi, hidraulička tiskala, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozice automobilske radionice, motorni i parni plugovi, lokomobili na bencin i valjci za valjanje cesta.

Separatori za mlijeko.

Tiskarski strojevi i. t. d. i. t. d.

POTPUNI STROJARSKI UREDAJI šećerana, rafinerija, tvornica žeste, tvornica sapuna, sušiona, pivovara, tvornica slada, hladiona tvornica leda, kladionica, rudnika, majdana i valjaonica, brodogradilišta, pomorski i riječni parobrodi, električni centrala.

Prospekti i proračuni na zahtjev.

ZASTUPSTVA:

Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 — 97

Zorina ulica 62 ZAGREB Telefon br. 5 — 78.

Morske trave

nudi vsako množino Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 9114

Proda se posestvo:

novozgrajena enonadstropna vila s vsem komfortom, pred in za vilo vrt, za vrtom teče potok. Tik vile je enonadstropna hiša z vrtom. Posestvo leži v neposredni bližini Ljubljane, 15 minut od glavne pošte. Kupec mora prekrbeti sedanjemu lastniku stanovanje v mestu. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9171

CROSSLEY

motorne tvornice na Angleškem

Diesellovi motorji

Kaprave za sesani plin za og-

lje, les, lesne odpadke, šoto,

lignit itd.

Petrolejski in bencinovni motorji

Motorni trekerji

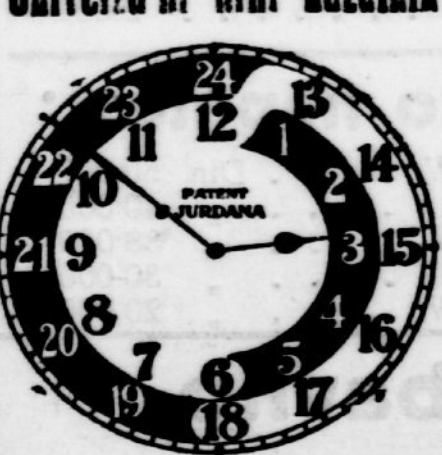
Motorni cestni valjari

Generalni predstavnik za vzhodno Evropo

Ing. Eduard DSCHKOBS

Wien VII., Badhausgasse 1.

Univerzalni vrni kazalnik

ki na lahek način kaže 24 ur z označbo dnevnih in nočnih ur.

Dene se lahko v vsako uro in se dobi pri Fran Korošcu v Ljub-

ljani, Sv. Florijana ul. 31/1 ter

pri izumitelju B. Jurdanu, Zagreb,

Martičeva ul. 15. Telefon 12-63.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.

Vabilo k subskripciji.

Izvršuje sklep izrednega občnega zbora delničarjev z dne 29. septembra 1922 in na podlagi odobrenja Ministrstva trgovine in industrije, objavljenega po njega oddelku v Ljubljani z razpisom z dne 26. avgusta 1922, št. 5546/22, je sklenil upravni svet na svoji seji dne 29. septembra 1922, da zviša delniško glavnico od KJ 40.000.000— na KJ 50.000.000— z izdajo

komadov 25.000 delnic à KJ 400'— nom.

pod sledečimi pogoji

1. Starim delničarjem se ponudi nove delnice po kurzu KJ 600'— tel quel, plačljivih ob subskripciji, v razmerju na šest starih ena nova.

2. Novim delničarjem se ponudi nove delnice po kurzu KJ 800'— tel quel, plačljivih ob subskripciji.

3. Subskripcija traja od 1. do 15. novembra 1922 in so določena kot subskripcijska mesta:

Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice, Jadranska banka a. d., Beograd in njene podružnice, ter Hrvatska podružnica Wiener Bank-Vereina, Zagreb.

4. Dodelitev delnic se izvrši kar najhitreje. Obvestilo o dodelitvi se čimprej zmenja za definitivne delnice.

5. Ažijaki dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli po odbitku stroškov in pristojbin rezervnim fondom podjetja.

6. Nove delnice so opremljene s kuponom za leto 1923.

7. Uspeh gornje subskripcije je zjamčen po posebnem garančnem sindikatu.

V Ljubljani, dne 29. septembra 1922.

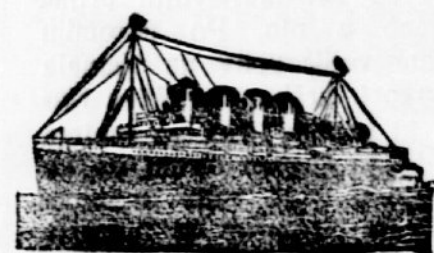
Upravni svet.

Detajlska glavica: R 20.000.000	SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA	Rezervni zakadi: R 6.500.000
Podružnice: Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.	LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.	Telefoni št. 146. 458. Brzojavke: ESKOMPTNA.

Prostovoljna dražba hiše
 št. 38 na Opekarski cesti v Ljubljani s pritlikinami in z vrtno se bo vršila na licu mesta v nedeljo, dne 29. oktobra t. l. ob 2. polodnevno. Izklicna cena 500.000.— K. Vadij 10 %. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni notarja Hudovernika v Ljubljani, Sodna ul. št. 6.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija.

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
 Slavenska banka d. d. v Zagrebu.
 VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila za to progo daje
Ivan Kraker, zastopnik
 Ljubljana, Kolodvorska ul. ca 41. 3800

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!

UNITED-AMERIKAN-LINES-INC
 prevaža potnike z najnovejšimi brzozarniki preko:
HAMBURG-SOUTHAMPTON in CHERBOURG-NEW YORK
 Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

SIMON KMETEC,
 zastopnik za Slovenijo,
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 26

6043

LOKOMOTIVE

2 novi, 3osni, 50 HP za 600 mm raztečine;
 2 rabljeni jednaki tip;
 3 rabljene 60—80 HP za 760 mm raztečine, 2, 3 in 4osne; dalje
 50 novih prekucnikov (Muldenkippenwagen) 1 m³ vsebine, za 600 mm raztečine; zgrajenih prav močno;
 25 rabljenih prekucnikov (Muldenkippenwagen), tudi jako močnih, za 1 1/2 m³ vsebine, za 760 mm raztečine;
 30 rabljenih naložnikov (Kastenwagen) za 600 mm raztečine, vsebina 1 1/2 m³;
 2 vagona normalnih železniških tračnic z ogibališči.

Vse se odda ceno.

Vprašanja pod „Priložnostni kup 7808“ na upravo Slov. Naroda

Sube gobe in kumpe
 kupuje
Saver & Komp.,
 Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Trgovina z antikvitetami
Mirko Žuger,
 Duga ulica 13, Zagreb.
 (vsejsem in prodajam vsako vrsto starinske stvari. 9108)

SENO
 garantirano dobro, suho, mešano s si d kim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavljata vsak čas PUKL & VERCE, Sežana. 8466

5TO PRIKLOPNI VOZ
 za avto
 — Pavsi & Tolatti —

z visokimi stranicami se ugodno

proda
J. GOREC, LJUBLJANA

POZOR!
INDIGO LICHPAUS
PAPIR
 Saino velika zaloga fotokemičnih barven „MARION“ Ljubljana, Banka, trg. ci, uradi etc. POZOR! Zadrževanje takoj v zvezi in cenah. Preprodajalci popusti
GLAVNO ZASTOPSTVO: A. STADLER
 Ljubljana, Sr. Petra cesta št. 23.
POZOR! Tel. in. 418 — Brzojavi: „MARION“.

„LA SERBIN“ Dr. Jakičeve
 liječi kijavico za 24 sata. Štiti organizam od zaraznih bolezni, koje se zrakom (prašinom) d. biju kao i kijavcu, katara nosa, bronhitisa, influencu, prehladu, gripu i t. d. Svaka njegova kapi e ljekovita. Dobiva se u svima ljekarnama i drogerijama

Laboratorium
Dr. Angjolić Jakić,
 Beograd, Frankopanova ul. 14.

O vratnike, zapestnice, srajce, batist-bluze kakor druge pralne obleke pere in svetlolika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana.
 Sprejemališče:
 Šelenburgova ulica št. 4.
 Podružnice:
 Maribor, Zagreb, Kečevje, Novomesto.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić & drug
 Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20.
 se priporoča za vsa o to stroko spadajoča dela.

Pozor! Kožuhovina Pozor!

vseh vrst, posebno lepe Alaska in plave lisice, kakor tudi kunine in dihurjeve boe, različne ovratnike za gospode in dame, bele predposteljne preproge se dobijo vedno v zalogi pri

FILIP BIŽJAK krznar, Ljubljana Gosposvetska c. 13/8. (Kolizej)

Cenjenim naročnikom si dovoljujem naznaniti, da vodim po smrti svojega soproga **Jožefa Kunstlerja**, kovaškega mojstra, kovaško obrt nadalje do polnoletnosti svojega sina **Jožefa Kunstlerja** ter se cenjenim naročnikom najtopleje priporočam. Vsa naročila novih vozov, kakor tudi vsa popravila in podkovanje konj se bodo točno po naročilu najceneje izvrševalo.

MARIJA KUNSTLER, LJUBLJANA
 LEPI POT 1, pri tobačni tovarni.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavica: Din 60.000.000.- Rezerva: Din 30.000.000.-

Podružnice:

Bled, Caviat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Trilj, Zagreb.

Amerikanski oddetek. Naslov za brzojave: **Jadranska.**

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.
Banko Yagoslavo de Chile, Valparaiso, Antefogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Nudimo po stalnih cenah:

Transformatorji:

			Din.
10.000/5000/3000/380/220 voltov	100 KVA	Elin	30.000
	75	Elin	25.000
	52	Elin	23.000
	40	Elin	20.000
	29	Elin	17.500
	20	B.B.W.	17.000
	15	B.B.W.	15.000
	9.5	Elin	10.000
5200/5000/3000 380/220	100	B.B.W.	30.000
	75	Elin	25.000
	50	S.S.W.	23.000
	40	S.S.W.	20.000
	25	B.B.W.	17.000
	15	B.B.W.	15.000
5200/5000/3000/230/127	10	B.B.W.	10.500
	25	B.B.W.	17.000
	20	B.B.W.	16.000
	10	B.B.W.	10.500
3150/380/220	40	S.S.W.	20.000
	29	Elin	17.500
	20	B.B.W.	17.000
	10	B.B.W.	10.500
	6	B.B.W.	8.000

Motorji na vrtilni tok:

			Din.
220/380 voltov ali 120/210 volte	100 HP	720 tur	Elin
	85	960	B.B.W.
	60	960	S.S.W.
	50	960	S.E.G.
	35	960	Elin
	30	1400	B.B.W.
	29	1400	Elin
	22	960	S.S.W.
	22	1400	S.S.W.
	16	1420	S.S.W.
	15	1400	B.B.W.
	12	1410	B.B.W.
	11.5	1420	Elin
	10.2	1400	S.S.W.
	10	960	B.B.W.
	7.5	1420	S.S.W.
	5.8	1410	Elin
	5.5	1400	S.S.W.
	5	1400	B.B.W.
	4	1410	Elin
	3	1420	Elin
	2	1400	B.B.W.
	1	1400	A.E.G.

Generatorji:

				Din.
3000 voltov	90 KVA	1000 tur	S.S.W.	90.000
220/380	200	720	S.W.	130.000
	100	1000	Bgm	50.500
	49	1000	Elin	45.000
	20	720		45.000
500	7	1500		100.000

Istoimenski tok:

				Din.
220 voltov	15 HP	12 KW.	1600 tur	B.B.W.
	14.5	15	1500	Elin
	11	10	1450	B.B.W.
	9	7.5	1600	Elin
	5	3.8	1900	B.B.W.
	4	3	2010	Elin
	2	1.5	1620	A.G.C.
	3/4	—	1300	
	10.5	9	1010	Elin
	2	1.5	650	
	3/4	—	2200	
	1/16	—	1400	
300	3	2	1450	
	3/4	—	1140	

Motorji na surovo olje:

5 P.S.	550 tur	enocilindski	Din 10.000
10	475		17.500
35	375		40.000
50	360	dvacilindski	52.000
75	260	enocilindski	80.000

Motorji na visoko napetost:

3000 voltov	135 HP	960 tur	B.B.W.	Din. 50.000
3000	63	970	Elin	40.000
3000	50	960	S.S.W.	38.000
3000	37	970	Elin	30.000
3000	25	960	S.S.W.	20.000

Dieselovi motorji:

12 HP	430 tur	enocilindski	Din 40.000
14	340		50.000
20	290		100.000
25	250		120.000
150	245	tricilindski	210.000

točno dobavno

I. FRÄNKEL

Wien I., Rathausstrasse 2.

Brzojavi:
IFRENKEL, WIEN.

Telefon št.
 14582, 17236.